

Universiteit
Leiden
The Netherlands

**Radicalisering bij minderjarigen en
overheidsingrijpen: over de interactie van
rechtsgebieden en een kinder- en
mensenrechtenconforme inzet van juridische
instrumenten**

Capelleveen, N.U. van

Citation

Capelleveen, N. U. van. (2025, January 16). *Radicalisering bij minderjarigen en overheidsingrijpen: over de interactie van rechtsgebieden en een kinder- en mensenrechtenconforme inzet van juridische instrumenten*. *Meijers-reeks*. Boom, Den Haag. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4175991>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4175991>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Literatuur

Ahdash 2020

F. Ahdash, 'Childhood Radicalisation and Parental Extremism: How Should Family Law Respond? Insights from A Local Authority v X, Y and Z', in: J. Rehman, A. Shahid & S. Foster (red.), *The Asian Yearbook of Human Rights and Humanitarian Law* (volume 4), Leiden: Koninklijke Brill, p. 160-182.

AIVD 2017

AIVD, *Terugkeerders in beeld*, bijlage bij *Kamerstukken II 2016/17*, 29754, nr. 414.

Aksu 2007

M. Aksu, *Straatsburgse kaders voor terrorismebestrijding. EVRM, strafrecht en terrorisme* (diss. Nijmegen), Nijmegen: WLP 2007.

Albers & De Groot, NTS 2020/7

W. Albers & T.M. de Groot. 'De uitzondering bevestigd: het ne bis in idem-beginsel in recente rechtspraak van de Hoge Raad in het licht van de ratio van het ne bis in idem-beginsel en vanuit Europees perspectief', *NTS 2020/7*.

Albers & Schlössels, NJB 2006

C.L.G.F.H. Albers & R.J.N. Schlössels, 'Terrorismebestrijding: het bestuursrecht aan zet, de rechtsstaat in gevaar?', *NJB 2006*, p. 2522-2530.

Aleinikoff, The Yale Law Journal 1987

T.A. Aleinikoff, 'Constitutional Law in the Age of Balancing', *The Yale Law Journal* 1987, afl. 5, p. 943-1005.

Alexy 2002

R. Alexy, *A Theory of Constitutional Rights*, Oxford: Oxford University Press 2002.

Alexy, Ratio Juris 2003a

R. Alexy, 'Constitutional Rights, Balancing, and Rationality', *Ratio Juris* 2003, afl. 2, p. 131-140.

Alexy, Ratio Juris 2003b

R. Alexy, 'On Balancing and Subsumption. A Structural Comparison', *Ratio Juris* 2003, afl. 4, p. 433-449.

Alonso & Delgado, Studies in Conflict & Terrorism 2020

R. Alonso & P. Delgado, 'The Radicalization of Young Jihadi Convicted of Membership of Terrorist Organization in Spain: Analyzing the Pieces of the Puzzle', *Studies in Conflict & Terrorism* 2020, p. 1-24.

Amnesty International 2017

Amnesty International, *Paspoortmaatregel en uitreisverbod. Mensenrechten in de strijd tegen terrorisme*, Amsterdam 2017.

Arai-Takahashi 2002

Y. Arai-Takahashi, *The Margin of Appreciation Doctrine and the Principle of Proportionality in the Jurisprudence of the ECHR*, Antwerp: Intersentia 2002.

Ashworth & Zedner 2014

A. Ashworth & L. Zedner, *Preventive Justice*, Oxford: Oxford University Press 2014.

Autoriteit Persoonsgegevens 2020

Autoriteit Persoonsgegevens, *Advies consultatie voorstel persoonsgerichte aanpak en meldingen radicalisering en terroristische activiteiten*, Den Haag: 2020.

Bakker, *Intelligence and National Security* 2015

E. Bakker, 'EU Counter-radicalization Policies: A Comprehensive and Consistent Approach?', *Intelligence and National Security* 2015, afl. 2-3, p. 281-305.

Bakker, Sciarone & De Roy van Zuijdewijn 2019

E. Bakker, J. Sciarone & J. de Roy van Zuijdewijn, *Terugkeerders uit jihadistische strijdgebieden. Een vergelijking tussen Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, het VK en de VS*, Universiteit Leiden 2019.

Ballin 2021

M.H. Ballin, 'Het Openbaar Ministerie in het krachtenveld van democratie en rechtsstaat: deel II', in: T. Kooijmans e.a. (red.), *Op zoek naar evenwicht. Liber Amicorum Marc Groenhuijsen*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, p. 323-338.

Barkhuysen 2004

T. Barkhuysen, 'Het EVRM als integraal onderdeel van het Nederlandse materiële bestuursrecht', in T. Barkhuysen e.a. (red.): *De betekenis van het EVRM voor het materiële bestuursrecht* (VAR-reeks 132), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004, p. 7-113.

Barkhuysen e.a. 2014

T. Barkhuysen e.a., *Adequate rechtsbescherming bij grondrechtenbeperkend overheidsingrijpen. Studie naar aanleiding van de agenda voor de rechtspraak*, Deventer: Wolters Kluwer 2014.

Barkhuysen & Van Emmerik 2020

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, 'Procedurale rechten', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 247-270.

Barkhuysen & Van Emmerik 2022

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, 'De repressieve samenleving en het bestuursrecht: worstelend op zoek naar een betere balans tussen wetteloosheid en rechteloosheid', in: T. Barkhuysen e.a., *De repressieve samenleving. Vanuit civiel-, bestuurs- en strafrechtelijk perspectief*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 95-189.

Barkhuysen & Van Emmerik, AB 2007/51

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, noot bij EHRM 23 november 2006, ECLI:CE: ECHR:2006:1123JUD007305301 (*Jussila/Finland*), AB 2007/51.

Barkhuysen & Van Emmerik, AB 2012/272

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, noot bij CRvB 22 mei 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BW6529, AB 2012/272.

Barkhuysen & Van Emmerik, NTB 2023/316

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, 'Evenredigheidstoetsing van overheidshandelen: de winst- en verliesrekening per 2023', NTB 2023/316.

Barkhuysen & Van Emmerik, *Tijdschrift voor milieuschade en aansprakelijkheidsrecht* 2006

T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, 'Rechtsbescherming tegen de overheid en het EVRM', *Tijdschrift voor milieuschade en aansprakelijkheidsrecht* 2006, afl. 4, p. 130-142.

Beelmann, *International Journal of Conflict and Violence* 2020

A. Beelmann, 'A Social-Developmental Model of Radicalization: A Systematic Integration of Existing Theories and Empirical Research', *International Journal of Conflict and Violence* 2020, afl. 1, p. 1-14.

Beyens, Kennes & Tournel 2016

K. Beyens, P. Kennes & H. Tournel, 'Mijnwerkers of ontdekkingsreizigers? Het kwalitatieve interview,' in: T. Decorte & D. Zaitch (red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*, Leuven: Acco 2016, p. 187-222.

Boeije 2010

H. Boeije, *Analysis in Qualitative Research*, Los Angeles: SAGE 2010.

Van Boom, Desmet & Mascini 2018

W.H. van Boom, P. Desmet & P. Mascini, 'Empirical legal research: charting the terrain', in: W.H. van Boom, P. Desmet & P. Mascini (red.), *Empirical Legal Research in Action. Reflections on Methods and their Applications*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2018, p. 1-22.

Borgers 2007

M.J. Borgers, *De vlucht naar voren*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Borum, *Journal of Strategic Security* 2011

R. Borum, 'Radicalization into Violent Extremism I: A Review of Social Science Theories', *Journal of Strategic Security* 2011, afl. 4, p. 7-36.

Borum & Patterson, *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry* 2019

R. Borum & T.D. Patterson, 'Juvenile Radicalization Into Violent Extremism: Investigative and Research Perspectives', *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry* 2019, afl. 12, p. 1142-1148.

Van den Bos 2019

K. van den Bos, *Waarom mensen radicaliseren. Hoe waargenomen onrechtvaardigheid radicalisering, extremisme en terrorisme aanwakkert*, Amsterdam: Prometheus 2019.

Boutin, *Security and Human Rights* 2016

B. Boutin, 'Administrative Measures in Counter-terrorism and the Protection of Human Rights', *Security and Human Rights* 2016, afl. 1-2, p. 128-147.

Brems 2006

E. Brems, 'Article 14. The Right to Freedom of Thought, Conscience and Religion', in: A. Alen e.a. (red.), *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2006.

Brems & Lavrysen, *Human Rights Law Review* 2015

E. Brems & L. Lavrysen, "'Don't Use a Sledgehammer to Crack a Nut': Less Restrictive Means in the Case Law of the European Court of Human Rights', *Human Rights Law Review* 2015, afl. 1, p. 139-168.

Van Breukelen-van Aarnhem, *Strafblad* 2005

A.C.M.P. van Breukelen-van Aarnhem, 'Schuld en boete in het jeugdstrafrecht. Honderd jaar tobben', *Strafblad* 2005, afl. 3, p. 312-322.

Van den Brink 2018

Y.N. van den Brink, *Voorlopige hechtenis in het Nederlandse jeugdstrafrecht. Wet en praktijk in het licht van internationale en Europese kinder- en mensenrechten* (diss. Leiden), Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Van den Brink & Mijnaerends 2020

Y.N. van den Brink & E.M. Mijnaerends, 'General Comment No. 24 en het Nederlandse jeugdstrafrecht. Reflecties op vrijheidsbeneming van minderjarigen', in: M.R. Bruning, K.F.M. Klep & E.C.C. Punselie (red.), *De invloed van 30 jaar Kinderrechtenverdrag in Nederland. Perspectieven voor de rechtspraak* (Recht en Praktijk nr. PFR7), Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 104-125.

Van den Brink, TJK 2019/2

Y.N. van den Brink, 'Tussen strafrecht en hulpverlening. Grondslagen, praktijk en schurende paradigma's in het Nederlandse jeugdstrafrecht', *TJK* 2019/2.

Brouwer & Schilder, AB 2018/327

J.G. Brouwer & A.E. Schilder, noot bij ABRvS 30 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1763, *AB* 2018/327.

Brouwer & Schilder, Strafbblad 2016/43

J.G. Brouwer & A.E. Schilder, 'Een ongelijke strijd. Nieuwe bestuursrechtelijke bevoegdheden in de strijd tegen terrorisme', *Strafbblad* 2016/43.

Bruning 2001

M.R. Bruning, *Rechtvaardiging van kindbescherming. Naar een nieuw maatregelenpakket na honderd jaar kindbescherming* (diss. Amsterdam VU), Deventer: Kluwer Juridische Uitgevers 2001.

Bruning 2005

M.R. Bruning, 'Civielrechtelijke aanpak van jeugddelinquentie: wanneer gewenst?', in M.R. Bruning & G.C.A.M. Ruitenbergh (red.), *Rechten van het kind in (inter)nationaal perspectief*, Amsterdam: SWP 2005, p. 166-183.

Bruning 2020

M.R. Bruning, 'Het recht op familie- en gezinsleven en het recht om te huwen', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 213-226.

Bruning e.a. 2020

M.R. Bruning e.a., *Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2020.

Bruning e.a. 2022

M.R. Bruning e.a., *Eindevaluatie Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen. Nieuwe rechtsgronden in een haperend jeugdbeschermingsstelsel*, Den Haag: Boom juridisch 2022.

Bruning & De Jong-de Kruijf, FJR 2015/33

M.R. Bruning & M.P. de Jong-de Kruijf, 'Van gesloten jeugdzorg naar gesloten jeugdhulp: de nieuwe regeling nader beschouwd', *FJR* 2015/33.

Bruning & Florescu 2016

M.R. Bruning & S. Florescu, 'Discharge of parental authority. Considerations regarding the compatibility of the new provision of the Dutch Civil Code with the European Convention on Human Rights', in: C.G. Breedveld-de Voogd e.a. (red.), *Core Concepts in the Dutch Civil Code. Continuously in Motion*, Deventer: Wolters Kluwer, p. 169-186.

Bruning, Van den Brink & Punselie 2020

M.R. Bruning, Y.N. van den Brink & E.C.C. Punselie, *Jeugdrecht en jeugdhulp*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2020.

Van Bueren 1998

G. Van Bueren, *The International Law on the Rights of the Child*, Den Haag: Kluwer Law International 1998.

Van Bueren 2006

G. Van Bueren, *Article 40. Child Criminal Justice*, in: A. Alen e.a. (red.), *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2006.

Buisman 2019

S.S. Buisman, *Contract, Tort & Crime. Criminalisation of breaches of sales contracts under Dutch and EU law* (diss. Tilburg), Tilburg: STUDIO 2019.

Buisman & Hellemons, *Sancties* 2021/65

S.S. Buisman & S.V. Hellemons, 'Herijking van de gijzelingsprocedure bij de inning van de schadevergoedingsmaatregel', *Sancties* 2021/65.

Buisman, *NJB* 2021

S.S. Buisman, 'Naar een normatief kader voor hybride rechtspleging in Nederland en de Europese Unie', *NJB* 2021, afl. 4, p. 281-303.

Buisman, *TBS&H* 2021

S.S. Buisman, 'Kwalitatieve en transparante fraudebestrijding. Een verkennend onderzoek naar handhavingscriteria voor fraudedelicten', *TBS&H* 2021, afl. 6, p. 359-368.

Buisman, *TBS&H* 2022

S.S. Buisman, 'Hybride normstelling in het strafrecht', *TBS&H* 2022, afl. 1, p. 1-4.

Van de Bunt & De Roos, *Recht en kritiek* 1983

H.G. van de Bunt & T.A. de Roos, 'Zwarte toga's kontra witte boorden?', *Recht en kritiek* 1983, afl. 3, p. 7-50.

E. Burg 2000

E. Burg, 'Rationaliteit in de toepassing van conflicterende beginselen: het optimaliseringsvereiste', in: E.T. Feteris e.a. (red.), *Met recht en reden*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2000, p. 55-62.

H.J.M. Burg 2000

H.J.M. Burg, *The model of principles. The quest for rationality in the implementation of conflicting principles* (diss. Amsterdam UvA), 2000.

Burkens 1989

M.C. Burkens, *Algemene leerstukken van grondrechten naar Nederlands constitutioneel recht*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1989.

Buruma, Pestman & Bleeker 2021

T. Buruma, M. Pestman & A. Bleeker 2021, 'Terrorismebestrijding', in: P.T.C. van Kampen & N. van der Laan (red.), *Handboek Verdediging*, Deventer: Kluwer 2021, p. 295-334.

Campelo e.a., *European Psychiatry* 2018

N. Campelo, 'Who are the European youths willing to engage in radicalisation? A multidisciplinary review of their psychological and social profiles', *European Psychiatry* 2018, p. 1-14.

Van Capelleveen, *FJR* 2019/37

N.U. van Capelleveen, 'De aanpak van radicaliserende jongeren', *FJR* 2019/37.

Van Capelleveen, *TMSv* 2019/1.9

N.U. van Capelleveen, 'De positie van ouders in het nieuwe Wetboek van Strafvordering vanuit Europese wetgeving bezien', *TMSv* 2019/1.9.

Carlsson e.a., *The British Journal of Criminology* 2020

C. Carlsson e.a., 'A Life-Course Analysis of Engagement in Violent Extremist Group', *The British Journal of Criminology* 2020, afl. 1, p. 74-92.

Cherney e.a., *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* 2022

A. Cherney e.a., 'Understanding youth radicalisation: an analysis of Australian data', *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* 2022, afl. 2, p. 97-119.

Christmann 2012

K. Christmann, *Preventing Religious Radicalisation and Violent Extremism: A Systematic Review of the Research Literature*, Youth Justice Board for England and Wales 2012.

Christoffersen 2009

J. Christoffersen, *Fair Balance: Proportionality, Subsidiarity and Primarity in the European Convention on Human Right*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2009.

Cleiren 2005

C.P.M. Cleiren, 'Tot hier en ... toch verder. Op en over de grens van het regulier strafrechtelijk instrumentarium', in: R.H. Haveman & H.C. Wiersinga (red.), *Langs de randen van het strafrecht*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, p. 111-128.

Cleiren 2006

C.P.M. Cleiren, 'Aanwijzingen' voor de wetgeving bij veiligheidsvraagstukken en terrorismebestrijding. Grenzen aan de dynamische wisselwerking tussen materieel en formeel strafrecht', in: W. Huisman, L.M. Moerings & G. Suurmond (red.), *Veiligheid en Recht. Nieuwe doelwitten en strategieën*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006, p. 175-192.

College voor de Rechten van de Mens 2015

College voor de Rechten van de Mens, *Advies Conceptwetsvoorstel tijdelijke wet bestuursrechtelijke maatregelen terrorismebestrijding*, Utrecht 2015.

Commissie Anneveldt 1982

Commissie Anneveldt, *Sanctierecht voor jeugdigen. Rapport van de commissie herziening strafrecht voor jeugdigen*, Den Haag: Staatsuitgeverij 1982.

Commissie evaluatie antiterrorismebeleid 2009

Commissie evaluatie antiterrorismebeleid, *Naar een integrale evaluatie van antiterrorismemaatregelen*, Den Haag: Rijksoverheid 2009.

Commissie Overwater 1951

Commissie Overwater, *Rapport van de commissie ingesteld met het doel van advies te dienen over de vraag in welke richting het rijkstucht- en opvoedingswezen en in verband daarmee het kinderstrafrecht zich zullen moeten ontwikkelen*, Den Haag: Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf 1951.

Commissie Wiarda 1971

Commissie Wiarda, *Jeugdbeschermingsrecht. Rapport van de commissie voor de herziening van het Kinderbeschermingsrecht*, Den Haag: Staatsuitgeverij 1971.

Cook & Vale 2018

J. Cook & G. Vale, *From Daesh to 'Diaspora': Tracing the Women and Minors of Islamic State*, Londen: ICSR 2018.

Corstens 1984

G.J.M. Corstens, *Civielrechtelijke, administratiefrechtelijke of strafrechtelijke rechtshandhaving?*, Zwolle: Tjeenk Willink 1984.

Crijns 2010

J.H. Crijns, *De strafrechtelijke overeenkomst. De rechtsbetrekking met het Openbaar Ministerie op het grensvlak van publiek- en privaatrecht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2010.

Crijns 2020

J.H. Crijns, 'Het recht op vrijheid en het habeas corpus-beginsel', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 227-245.

Crijns, AA 2012

J.H. Crijns, 'Strafrecht als ultimum remedium. Levend leidmotief of archaisch desideratum?', *AA* 2012, afl. 1, p. 11-18.

Crijns, Giesen & Voermans 2018

J.H. Crijns, I. Giesen & W. Voermans, 'A traditional lawyer's perspective on the importance of ELS for legal scholarship', in: W.H. van Boom, P. Desmet & P. Mascini (red.), *Empirical Legal Research in Action. Reflections on Methods and their Applications*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2018, p. 227-262.

Crijns, THEMIS 2014

J.H. Crijns, 'Op zoek naar consistentie. Bestrafing buiten de rechter om in strafrecht en bestuursrecht', *THEMIS* 2014, afl. 6, p. 263-274.

Crijns & Van Emmerik, NJB 2018

J.H. Crijns & M.L. van Emmerik, 'Samenloop tussen strafrecht en punitief bestuursrecht. Zoeken naar evenredige bestrafing', *NJB* 2018, afl. 16, p. 1094-1103.

Crijns & Van Emmerik 2022

J.H. Crijns & M.L. van Emmerik, 'Het zwaard van het bestuursrecht. Over rechtsbescherming en (punitieve) handhaving anno 2022', in: B.V.G Eggen e.a., *Bijzonderheden in het strafrecht. Liber amicorum Henny Sackers*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 57-67.

CRIN 2016

CRIN, *The effects of terrorism and counter-terrorism measures on the enjoyment of children's rights*, 2016.

CRIN 2018

CRIN, *Caught in the crossfire? An international survey of anti-terrorism legislation and its impact on children*, 2018

Dalgaard-Nielsen, Studies in Conflict & Terrorism 2010

A. Dalgaard-Nielsen, 'Violent Radicalization in Europe: What We Know and What We Do Not Know', *Studies in Conflict & Terrorism* 2010, p. 797-814.

Daly 2018

A. Daly, *Children, Autonomy and the Courts. Beyond the Right to be Heard*, Leiden: Brill/ Nijhoff 2018.

Daly, Kilkelly & O'Mahony 2022

A. Daly, U. Kilkelly & C. O'Mahony, 'The Best Interests Principle and the Evolution of International Human Rights Law. Revisiting Eekelaar's Dynamic Self-Determinism Model in Light of Contemporary Children's Rights Issues', in: J.M. Scherpe & S. Gilmore (red.), *Family Matters. Essays in Honour of John Eekelaar*, Cambridge: Intersentia 2022, p. 801-815.

De Coensel, Panopticon 2020

S. De Coensel, 'Een fenomenologisch metakader voor het contra-terrorismebeleid. Het radicaliseringsproces aan de hand van een Best Fit Framework Synthesis', *Panopticon* 2020, afl. 2, p. 120-138.

Decorte 2016

T. Decorte, 'Kwalitatieve data-analyse', in: T. Decorte & D. Zaitch (red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*, Leuven: Acco 2016, p. 463-512.

Delfos 1980

G. Delfos, 'Administratiefrechtelijke regelingen in de kindbescherming', in: J. de Ruiter e.a., *75 jaar Kinderwetten 1905-1980*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink, p. 33-39.

Demeersseman 1985

H.A. Demeersseman, *De autonomie van het materiële strafrecht* (diss. Amsterdam VU), Arnhem: Gouda Quint 1985.

Detrick 1992

S. Detrick (red.), *The United Nations Convention on the Rights of the Child. A Guide to the "Travaux Préparatoires"*, Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers 1992.

Van Dijk & Van Hoof 1998

P. van Dijk & G.J.H. van Hoof, *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Den Haag: Kluwer Law International 1998.

Dijkman 2021

A. Dijkman, *'De radicaliseringsindustrie'. Van pionieren naar professionaliseren*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2021.

Dijkman & Gielen 2021

A. Dijkman & A. Gielen, *Pionieren in veranderende complexiteit. Evaluatie van de persoonsgerichte aanpak contraterrorisme, extremisme en radicalisering (PGA-CTER) gemeente Den Haag*, 2021.

Dijkstra, NTM/NJCM-bull. 2018/39

A. Dijkstra, 'Een verslag van het seminar 'De grondrechtenparadox bij bestrijding van terrorisme en radicalisering'', *NTM/NJCM-bull.* 2018/39, afl. 3, p. 493-499.

Dirksen e.a., Family & Law 2024

L. Dirksen e.a., 'Extremist beliefs and child protection. The considerations of Dutch judges in radicalization cases', *Family & Law* 2024.

Doek 2019

J.E. Doek, 'The Human Rights of Children: An Introduction', in: U. Kilkelly & T. Liefwaard (red.), *International Human Rights of Children*, Singapore: Springer Nature 2019, p. 3-29.

Doek 2020

J.E. Doek, 'General Comments van het VN-Comité voor de rechten van het kind: betekenis voor de praktijk', in: M.R. Bruning, K.F.M. Klep & E.C.C. Punselie (red.), *De invloed van 30 jaar Kinderrechtenverdrag in Nederland. Perspectieven voor de rechtspraak* (Recht en Praktijk nr. PFR7), Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 15-25.

Doosje e.a., Current Opinion in Psychology 2016

B. Doosje e.a., 'Terrorism, radicalization and de-radicalization', *Current Opinion in Psychology* 2016, p. 79-84.

Douglas e.a. 2019

S.C. Douglas e.a., *Al doende leren. Een evaluatie van de Arnhemse radicaliseringsaanpak*, 2019.

Dworkin 1977

R. Dworkin, *Taking rights seriously*, Londen: Gerald Duckworth & Co 1977.

Dyson 2013

M. Dyson, *Tort and Crime* (Legal Studies Research Paper Series, paper no. 48/2013), Cambridge: University of Cambridge 2013.

Dyson 2015

M. Dyson, *Comparing Tort and Crime. Learning from across and within Legal Systems*, Cambridge: Cambridge University Press 2015.

Dyson 2022

M. Dyson, *Explaining Tort and Crime. Legal Development Across Laws and Legal Systems, 1850-2020*, Cambridge: Cambridge University Press 2022.

Eekelaar, Child and Family Law Quarterly 2002

J. Eekelaar, 'Beyond the welfare principle', *Child and Family Law Quarterly* 2002 afl. 3, p. 237-250.

Eekelaar, International Journal of Law, Policy and the Family 1994

J. Eekelaar, 'The Interests of the Child and the Child's Wishes: The Role of Dynamic Self-Determinism', *International Journal of Law, Policy and the Family* 1994, p. 42-61.

Eekelaar, Oxford Journal of Legal Studies 1986

J. Eekelaar, 'The Emergence of Children's Rights', *Oxford Journal of Legal Studies* 1986, afl. 2, p. 161-182.

Emmelkamp e.a., *Aggression and Violent Behavior* 2020

J. Emmelkamp, 'Risk factors for (violent) radicalization in juveniles: A multilevel meta-analysis', *Aggression and Violent Behavior* 2020, p. 1-16.

Van Emmerik, *NJCM-Bulletin* 2005

M.L. van Emmerik, 'Toepassing van het Kinderrechtenverdrag in de Nederlandse rechtspraak', *NJCM-Bulletin* 2005, afl. 6, p. 700-716.

Feinberg 1980

J. Feinberg, 'The child's right to an open future', in: J. Feinberg, *Freedom and fulfillment. Philosophical essays*, Princeton: Princeton University Press 1992, p. 76-97.

Fenton-Glynn 2021

C. Fenton-Glynn, *Children and the European Court of Human Rights*, Oxford: Oxford University Press 2021.

Ferdinandusse, *NJB* 2020/963

W. Ferdinandusse, 'Nederlandse kinderen in Syrische kampen. Geen rechten over de grens?', *NJB* 2020/963.

Fleuren 2004

J.W.A. Fleuren, *Een ieder verbindende bepalingen van verdragen* (diss. Nijmegen), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004.

Florescu, *EHRC* 2015/154

A.S. Florescu, noot bij EHRM 7 mei 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:0507JUD001371211 (*S.L. en J.L./Kroatië*), *EHRC* 2015/154.

Florescu, Liefwaard & Bruning, *NTM/NJCM-bull.* 2015

A.S. Florescu, T. Liefwaard & M.R. Bruning, 'Children's Rights and the European Convention on Human Rights', *NTM/NJCM-bull.* 2015, afl. 4.

Foqué & 't Hart 1990

R. Foqué & A.C. 't Hart, *Instrumentaliteit en rechtsbescherming. Grondslagen van een strafrechtelijke waardendiscussie*, Arnhem: Gouda Quint 1990.

Forder 2013

C.J. Forder, 'Rechterlijke creativiteit en de rechten van het kind', in: C.J. Forder (red.), *Rechterlijke creativiteit en de rechten van het kind*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2013, p. 11-31.

Forder e.a. 2020

C.J. Forder e.a., 'Commentaar op art. 8 EVRM', in: J.H. Gerards e.a. (red.), *Sdu Commentaar EVRM*, Den Haag: Sdu 2020, p. 626-967.

Fortin 2009

J. Fortin, *Children's Rights and the Developing Law*, Cambridge: Cambridge University Press 2009.

Freeman 1983

M.D.A. Freeman, *The Rights and Wrongs of Children*, Londen: Frances Pinter 1983.

Freeman 1992a

M.D.A. Freeman, 'Introduction: Rights, Ideology and Children', in: M.D.A. Freeman & P. Veerman (red.), *The Ideologies of Children's Rights*, Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers 1992, p. 3-6.

Freeman 1992b

M.D.A. Freeman, 'The Limits of Children's Rights', in: M.D.A. Freeman & P. Veerman (red.), *The Ideologies of Children's Rights*, Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers 1992, p. 29-46.

Freeman, *International Journal of Law and the Family* 1992

M.D.A. Freeman, 'Taking Children's Rights More Seriously', *International Journal of Law and the Family* 1992, p. 52-71.

Frielink, AA 2010

P.M. Frielink, 'De positieve interpretatie van het opportuniteitsbeginsel', *AA* 2010, afl. 10, p. 730-732.

Geelhoed 2010

W. Geelhoed, 'De officier van justitie als Nichtverfolger. Een vergelijking tussen het opportuniteitsbeginsel en de beginselplicht tot handhaving', in: Schoep e.a. (red.), *Verolechting van domeinen. Opstellen aangeboden aan prof. mr. J.L. de Wijkerslooth*, Deventer: Kluwer 2010.

Gerards 2006

J.H. Gerards, *Belangenafweging bij rechterlijke toetsing aan fundamentele rechten*, Alphen aan den Rijn: Kluwer 2006.

Gerards 2008

J.H. Gerards, 'Fundamental rights and other interests: should it really make a difference?', in: E. Brems (red.), *Conflicts between Fundamental Rights*, Antwerpen: Intersentia 2008, p. 655-690.

Gerards 2011

J.H. Gerards, *EVRM – Algemene beginselen*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2011.

Gerards 2020a

J.H. Gerards, 'Bewegingsvrijheid en het recht het land te verlaten', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 395-414.

Gerards 2020b

J.H. Gerards, 'Commentaar op art. 10 EVRM', in: J.H. Gerards e.a. (red.), *Sdu Commentaar EVRM*, Den Haag: Sdu 2020, p. 1056-1278.

Gerards 2020c

J.H. Gerards, 'Commentaar op art. 2 Vierde Protocol bij het EVRM', in: J.H. Gerards e.a. (red.), *Sdu Commentaar EVRM*, Den Haag: Sdu 2020, p. 650-682.

Gerards, EDPL 2020

J.H. Gerards, 'The Age of Balancing Revisited?', *EDPL* 2020, afl. 6, p. 13-20.

Gerards, European Convention on Human Rights Law Review 2022

J.H. Gerards, 'Article 53 echr and Minimum Protection by the European Court of Human Rights', *European Convention on Human Rights Law Review* 2022, p. 1-30.

Van Gestel, Van Berkel & Kouwenberg 2019

B. van Gestel, J.J. van Berkel & R.F. Kouwenberg, *Bestuurlijke vrijheidsbeperking van jihadisten. Het gebruik van de 'Tijdelijk wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' in de eerste periode na inwerkingtreding van de wet*, Den Haag: WODC 2019.

Van Gestel 2020

B. van Gestel, *Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*, Den Haag: WODC 2020.

Gielen 2015

A. Gielen, *De rol van gemeenten in de aanpak van radicalisering*, VNG 2015.

Glas 2022

L.R. Glas, 'De margin of appreciation van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens', in: R.J.B. Schutgens e.a. (red.), *Toetsingsintensiteit. Een vergelijkende studie naar het variëren van de toetsingsintensiteit door de rechter* (Staat en Recht nr. 54), Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 449-465.

Global Counterterrorism Forum 2016

Global Counterterrorism Forum, *Initiative to Address the Life Cycle of Radicalization to Violence. Neuchâtel Memorandum on Good Practices for Juvenile Justice in a Counterterrorism Context*, 2016.

Glutz, *Strafblad* 2016/46

C. Glutz, 'Perspectives on Juvenile Justice in a Counterterrorism Context', *Strafblad* 2016/46.

Gottlieb, *Hastings Law Journal* 1994

S.E. Gottlieb, 'The Paradox of Balancing Significant Interests', *Hastings Law Journal* 1994, afl. 4, p. 825-866.

De Graaf & Eijkman, *Justitiële verkenningen* 2011

B.A. de Graaf & Q. Eijkman, 'Terrorismebestrijding en securitisering. Een rechts-sociologische verkenning van de neveneffecten', *Justitiële verkenningen* 2011, afl. 8, p. 33-52.

De Graaf, *Justitiële verkenningen* 2017

B.A. de Graaf, 'Terrorisme- en radicaliseringsstudies. Een explosief onderzoeksveld', *Justitiële verkenningen* 2017, afl. 3, p. 8-30.

De Graaff 2008

B. de Graaff, 'Hoe breed? Contraterrorisme- en radicaliseringsbeleid onder de loep', in: J. van Donselaar & P.R. Rodrigues (red.), *Monitor Racisme & Extremisme. Achtste rapportage*, Amsterdam: Amsterdam University Press 2008, p. 125-140.

De Graaff 2017

B. de Graaff, 'Ze hebben het op ons gemunt, maar wie zijn het nu weer? De telkens wisselende fenomenen van terrorisme, radicalisering, extremisme en fanatisme', in: M. de Waele e.a. (red.), *Aanpak van gewelddadige radicalisering. Cahiers Politiestudies 2017-1*, Antwerpen: Maklu 2017, p. 23-38.

Green, *The Yale Law Journal* 1998

R.C. Green, 'Interest Definition in Equal Protection: A Study of Judicial Technique', *The Yale Law Journal* 1998, afl. 2, p. 439-478.

Greer 1997

S. Greer, *The exceptions to Articles 8 to 11 of the European Convention on Human Rights*, Straatsburg: Council of Europe 1997.

Greer 2000

S. Greer, *The margin of appreciation: interpretation and discretion under the European Convention on Human Rights*, Straatsburg: Council of Europe 2000.

Groenewegen 2005

F.T. Groenewegen, 'In hoeverre schrijft het evenredigheidsbeginsel iets voor?', in: A.J. Nieuwenhuis, B.J. Schueler & C.M. Zoethout (red.), *Proportionaliteit in het publiekrecht*, Deventer: Kluwer 2005, p. 13-22.

Van Guldener & Potman 2012

V.R. van Guldener & H.P. Potman, *Vijf jaar lokale projecten polarisatie en radicalisering. Resultaatinventarisatie over de periode 2007-2011*, Arnhem: KplusV organisatieadvies 2012.

Habermas 1996

J. Habermas, *Between Facts and Norms. Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*, Cambridge: MIT Press 1996.

Hamilton 2021

C. Hamilton, 'Sword or Shield? The Influence of International Organisations in Counterterrorism Law and Policy Making', in: J. Becerra (red.), *Criminal Law-Making. Theory and Practice*, Cham: Springer 2021, p. 47-62.

Hanson 2008

K. Hanson, 'Ouderlijke verantwoordelijkheid en godsdienstvrijheid van het kind', in: J.H. de Graaf, C. Mak & F.K. van Wijk, *Rechten van het kind en ouderlijke verantwoordelijkheid*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2008, p. 59-69.

Hanson 2012

K. Hanson, 'Schools of Thought in Children's Rights', in: M. Liebel e.a. (red.), *Children's Rights from Below. Cross-Cultural Perspectives*, Londen: Palgrave Macmillan 2012, p. 63-79.

Hanson & Lundy, *The International Journal of Children's Rights* 2017

K. Hanson & L. Lundy, 'Does Exactly What it Says on the Tin? A Critical Analysis and Alternative Conceptualisation of the So-called "General Principles" of the Convention on the Rights of the Child', *The International Journal of Children's Rights* 2017, afl. 2, p. 285-306.

't Hart, *DD* 2001

A.C. 't Hart, 'De autonomie van het strafrecht', *DD* 2001, afl. 3.

Hartmann 2011

A.R. Hartmann, *Over de grenzen van de dogmatiek en into fuzzy law*, Apeldoorn: Maklu 2011.

Hartmann 2021

A.R. Hartmann, 'Raakvlakken tussen bestuursrecht en strafrecht: over gescheiden rechtssferen en onderlinge afhankelijkheden', in: J. Altena e.a. (red.), *In onderlinge samenhang. Liber Amicorum Tineke Cleiren*, Den Haag: Boom juridisch, p. 215-224.

Hartmann & Van Russen Groen 1998

A.R. Hartmann & P.M. van Russen Groen, *Contouren van het bestuursstrafrecht* (diss. Rotterdam), Deventer: Gouda Quint 1998.

Hartmann & Jansen, *TBS&H* 2021

A.R. Hartmann & O.J.D.M.L. Jansen, 'Op de kast en weer terug, maar niet in de la. Raad van State en kabinet over de keuze tussen de twee bestraffende stelsels in het publiekrechtelijke sanctierecht', *TBS&H* 2021, afl. 1, p. 32-42.

Van der Heide & Schuurman 2018

L. van der Heide & B. Schuurman, *Re-integratie van delinquenten met een extremistische achtergrond: evaluatie van de Nederlandse aanpak*, Universiteit Leiden 2018.

Hendry & King, *Criminal Law and Philosophy* 2017

J. Hendry & C. King, 'Expediency, Legitimacy, and the Rule of Law: A Systems Perspective on Civil/Criminal Procedural Hybrids', *Criminal Law and Philosophy* 2017, afl. 4, p. 733-757.

Hendry, *The British Journal of Criminology* 2022

J. Hendry, 'The Usual Suspects': Knife Crime Prevention Orders and the 'Difficult' Regulatory Subject', *The British Journal of Criminology* 2022, afl. 2, p. 378-395.

Hirsch Ballin 2018

M.F.H. Hirsch Ballin, *Over grenzen bij bewijsvergaring. Grondslagen voor geïntegreerde normering van strafrechtelijke bewijsvergaring*, Den Haag: Boom juridisch 2018.

Hirsch Ballin, *NTM/NJCM-bull.* 2012

M.F.H. Hirsch Ballin, 'Een mensenrechtelijk kader voor anticiperende opsporing', *NTM/NJCM-bull.* 2012, afl. 6, p. 661-676.

Hirsch Ballin, *TBS&H* 2019

M.F.H. Hirsch Ballin, 'Overbrugging van procedurele breuklijnen bij een integrale aanpak van criminaliteit', *TBS&H* 2019, afl. 3, p. 163-172.

Höfte e.a., *FJR* 2022/31

S.J.C. Höfte e.a., 'De voorwaardelijke machtiging gesloten jeugdhulp. De rol en de functie van de gekwalificeerde gedragswetenschapper bij het opstellen van de instemmingsverklaring', *FJR* 2022/31.

Hooijer, NTB 2023/346

S.K. Hooijer, 'Het tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld: burgemeester, officier van justitie of toch de rechter? Enkele eerste ideeën voor een toetsingskader', *NTB 2023/346*.

Den Houdijker 2006

F.M.J. den Houdijker, 'Rechtsbescherming bij bestuurlijke punitieve sancties: een bron van spanning?', in: F.M.J. den Houdijker, S.K. Gabriël & J.A.M.A. Sluysmans, *Bestuurlijke punitieve sancties*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006, p. 11-48.

Den Houdijker 2007

F.M.J. den Houdijker, 'Vraagstukken rond de rechterlijke belangenafweging', in: E.T. Feteris e.a. (red.), *'Alles afwegende....'*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2007, p. 167-178.

Den Houdijker 2012

F.M.J. den Houdijker, *Afweging van grondrechten in een veellagig rechtssysteem. De toepassing van het proportionaliteitsbeginsel in strikte zin door het EHRM en het Hof EU* (diss. Leiden), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2012.

Hughes 2012

K. Hughes, 'The Child's Right to Privacy and Article 8 European Convention on Human Rights', in: M.D.A. Freeman (red.), *Law and Childhood Studies. Current Legal Issues 2011*, p. 456-486.

Hughes, *Sociology of Health & Illness* 1998

R. Hughes, 'Considering the vignette technique and its application to a study of drug injecting and HIV risk and safer behaviour', *Sociology of Health & Illness* 1998, afl. 3, p. 381-400.

Hulsman 1965

L.H.C. Hulsman, *Handhaving van recht*, Deventer: Kluwer 1965.

Inspectie Veiligheid en Justitie 2017

Inspectie Veiligheid en Justitie, *Evaluatie van het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme*, Den Haag: Inspectie Veiligheid en Justitie 2017.

De Jong-de Kruijf, AA 2014

M.P. de Jong-de Kruijf, 'Minderjarige jihadreizigers: nut en noodzaak van plaatsing in gesloten jeugdzorg', *AA* 2014, afl. 10, p. 727-731.

De Jong-de Kruijf, FJR 2018/26

M.P. de Jong-de Kruijf, 'Gesloten jeugdhulp zonder kindbeschermingsmaatregel: het kind goed af?', *FJR* 2018/26.

De Jong-de Kruijf 2019

M.P. de Jong-de Kruijf, *Legitimiteit en rechtswaarborgen bij gesloten plaatsingen van kinderen. De externe rechtspositie van kinderen in gesloten jeugdhulp gezien vanuit kinder- en mensenrechten* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2019.

Jonker, Van Spaendonck & Tigchelaar, *Family & Law* 2015

M. Jonker, R. van Spaendonck & J. Tigchelaar, 'Religie en cultuur in familierechtelijke beslissingen over kinderen', *Family & Law* 2015.

Jue-Volker, *Sancties* 2018/64

B.W.A. Jue-Volker, 'Vrijheidsbeperking als strafrechtelijke sanctie', *Sancties* 2018/64.

Jue-Volker, *Strafblad* 2017/74

B.W.A. Jue-Volker, 'In vrijheid beperkt. Over gebieds- en locatieverboden in het strafrecht, bestuursrecht en privaatrecht', *Strafblad* 2017/74.

Jurgens, NTB 2007

G.T.J.M. Jurgens, 'Bestuursrechtelijke aanpak van criminaliteit en terrorisme. Bespreking van de preadviezen voor de jaarvergadering van de VAR/Vereniging voor bestuursrecht op 11 mei 2007', *NTB* 2007, afl. 4, p. 109-117.

Keirse & Mak 2022

A. Keirse & V. Mak, 'Op de schommel tussen autonomie en repressie: Een privaatrechtelijk perspectief op de repressieve samenleving', in: T. Barkhuysen e.a., *De repressieve samenleving. Vanuit civiel-, bestuurs- en strafrechtelijk perspectief*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 9-93.

Kempees 2000

P. Kempees, "'Legitimate aims'" in the case-law of the European Court of Human Rights', in: P. Mahoney e.a. (red.), *Protecting Human Rights: The European Perspective. Studies in memory of Rolv Ryssdal*, Keulen: Carl Heymanns Verlag 2000, p. 659-675.

Van Kempen, DD 2019/60

P.H.P.H.M.C. van Kempen, 'Het strafrechtelijk verbod van verblijf in een terroristisch gebied. Grondslagenvragen, fundamentele kritiek en enige rechtsvergelijking met Australië, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk', *DD* 2019/60.

Van Kempen & Fedorova 2015

P.H.P.H.M.C. van Kempen & M.I. Fedorova, 'Foreign terrorist fighters': strafbaarstelling van verblijf op een terroristisch grondgebied? Een toetsing aan materieel strafrechtelijke, mensenrechtelijke en volkenrechtelijke parameters, Deventer: Wolters Kluwer 2015.

Kerstens 2017

E. Kerstens, 'Lokale regie op een mondiaal thema. Een zoektocht in de aanpak van radicalisering en terrorisme', in: M. de Waele e.a. (red.), *Aanpak van gewelddadige radicalisering. Cahiers Politiestudies 2017-1*, Antwerpen: Maklu 2017, p. 109-122.

Kilkelly 1999

U. Kilkelly, *The Child and the European Convention on Human Rights*, Aldershot: Ashgate/Dartmouth 1999.

Kilkelly 2015

U. Kilkelly, 'The CRC in Litigation Under the ECHR. The CRC and the ECHR: The Contribution of the European Court of Human Rights to the Implementation of Article 12 of the CRC', in: T. Liefaard & J.E. Doek (red.), *Litigating the Rights of the Child. The UN Convention on the Rights of the Child in Domestic and International Jurisprudence*, Dordrecht: Springer 2015, p. 193-209.

Kilkelly, Human Rights Quarterly 2001

U. Kilkelly, 'The Best of Both Worlds for Children's Rights? Interpreting the European Convention on Human Rights in the Light of the UN Convention on the Rights of the Child', *Human Rights Quarterly* 2001, afl. 2, p. 308-326.

Kinderombudsman 2015

Kinderombudsman, *Zorgen om kinderrechten in aanpak polarisatie en radicalisering*, 3 december 2015.

Kinderombudsman 2018a

Kinderombudsman, *Brief betreffende uitkomsten verkenning besluitvorming binnen de voogdijmaatregel*, 8 november 2018.

Kinderombudsman 2018b

Kinderombudsman, *Position Paper. Nederlandse kinderen in kampen in Syrië: De overheid moet zijn verantwoordelijkheid nemen deze kinderen te beschermen*, 19 april 2018.

King 1981

M. King, 'Welfare and Justice', in: M. King (red.), *Childhood, Welfare and Justice. A critical examination of children in the legal and childcare systems*, Londen: Batsford Academic and Education 1981, p. 105-136.

Knigge 2001

G. Knigge, 'De verhouding van het strafrecht tot het bestuursrecht', in: M.S. Groenhuijsen & G. Knigge (red.), *Het vooronderzoek in strafzaken. Tweede interimrapport onderzoeksproject Strafvordering 2001*, Deventer: Gouda Quint 2001, p. 93-124.

Knigge, RMThemis 2000

G. Knigge, 'De verkalking voorbij', *RMThemis* 2000, afl. 3, p. 83-96.

Koehler, *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* 2020

D. Koehler, 'Violent extremism, mental health and substance abuse among adolescents: towards a trauma psychological perspective on violent radicalization and deradicalization', *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* 2020, afl. 3, p. 455-472.

De Kleuver, Van Dijk & Ramirez 2017

J. de Kleuver, B. van Dijk & A. Ramirez, *Zorgelijke signalen. De lokale preventieve aanpak van radicalisering*, Amsterdam: DSP-groep 2017.

Kramer, *FJR* 2017/50

M. Kramer, 'De voogdijmaatregel na de herziening kinderbeschermingsmaatregelen: aanpassing noodzakelijk', *FJR* 2017/50.

Kramer & Ten Voorde, *FJR* 2014/61

M. Kramer & M.J.M. ten Voorde, 'Rechtsbescherming onder de Jeugdwet en de Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen, een doolhof van procedures', *FJR* 2014/61.

Kruglanski e.a., *Advances in Political Psychology* 2014

A.W. Kruglanski e.a., 'The Psychology of Radicalization and Deradicalization: How Significance Quest Impacts Violent Extremism', *Advances in Political Psychology* 2014, p. 69-93.

Kuijer 2005

M. Kuijer, *Van Lawless naar een rechtmatige bestrijding van terrorisme*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005.

Kwakman 2013

N.J.M. Kwakman, *Terrorismebestrijding* (studiepockets strafrecht 41), Deventer: Kluwer 2013.

Landelijke Eenheid Politie 2019

Landelijke Eenheid Politie, *De Syriëgangsters*, Dienst Landelijke Informatieorganisatie, Analyse & Onderzoek – Team CTER 2019.

De Lange 1994

R. de Lange, 'Botsing van grondrechten: wat moet de rechter doen?', in: S. Parmentier (red.), *Mensenrechten tussen retoriek en realiteit*, Gent: Mys & Breesch 1994, p. 257-287.

De Langen 1973

M. de Langen, *Recht voor jeugdigen. Onderzoek naar rechten en rechtsbeginselen in het jeugdrecht* (diss. Utrecht), Alphen aan den Rijn: Samson Uitgeverij 1973.

Langlaude 2007

S. Langlaude, *The Right of the Child to Religious Freedom in International Law*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2007.

Langlaude 2011

S. Langlaude, 'Children and Religion under Article 14 UNCRC: A Critical Analysis', in: M. Freeman (red.), *Children's Rights: Progress and Perspectives. Essays from the International Journal of Children's Rights*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2011, p. 156-190.

Langlaude Doné & Tobin 2019

S. Langlaude Doné & J. Tobin, 'Article 14. The Right to Freedom of Thought, Conscience and Religion', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 475-516.

Lansdown 2005

G. Lansdown, *The evolving capacities of the child*, Florence: UNICEF 2005.

Lavrysen 2018

L. Lavrysen, 'System of restrictions', in: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and practice of the European Convention of Human Rights*, Cambridge: Intersentia 2018, p. 307-330.

Leeuw & Schmeets 2016

F.L. Leeuw & H. Schmeets, 'Introducing empirical legal research and structure of the book', in: F.L. Leeuw & H. Schmeets (red.), *Empirical Legal Research. A Guidance Book for Lawyers, Legislators and Regulators*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2016, p. 1-19.

Legg 2012

A. Legg, *The Margin of Appreciation in International Human Rights Law. Deference and Proportionality*, Oxford: Oxford University Press 2012.

Leng, Taylor & Wasik 1998

R. Leng, R. Taylor & M. Wasik, *Blackstone's Guide to the Crime and Disorder Act 1998*, London: Blackstone 1998.

Liefwaard 2008

T. Liefwaard, *Deprivation of Liberty of Children in Light of International Human Rights Law and Standards* (diss. Amsterdam VU), Antwerpen: Intersentia 2008.

Liefwaard 2016

T. Liefwaard, 'Het belang van het kind en de hooggespannen verwachtingen van het IVRK: Pleidooi voor een kinderrechtenbenadering', in: K.E. Hepping, S.E. Rap & J.I. Huijter (red.), *De pedagogische benadering van de jeugdrechtspleging. Liber Amicorum Prof. Dr. Ido Weijers*, Den Haag: Boom Criminologie 2016, p. 25-35.

Liefwaard 2019

T. Liefwaard, 'Deprivation of Liberty of Children', in: U. Kilkelly & T. Liefwaard (red.), *International Human Rights of Children*, Singapore: Springer Nature 2019, p. 321-357.

Liefwaard, FJR 2014/27

T. Liefwaard, '25 jaar IVRK', *FJR* 2014/27.

Liefwaard, *The International Journal of Children's Rights* 2019

T. Liefwaard, 'Access to Justice for Children: Towards a Specific Research and Implementation Agenda', *The International Journal of Children's* 2019, p. 195-227.

Loof 2005a

J.P. Loof, 'Terrorismebestrijding, de Raad van Europa en het EVRM', in: E. van Dongen e.a. (red.), *Terrorismebestrijding met mensenrechten*, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2005, p. 51-73.

Loof 2005b

J.P. Loof, *Mensenrechten en staatsveiligheid: verenigbare grootheden? Opschorting en beperking van mensenrechtenbescherming tijdens noodtoestanden en andere situaties die de staatsveiligheid bedreigen* (diss. Leiden), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005.

Loof 2020

J.P. Loof, 'Verbod van foltering en het recht op bescherming van de lichamelijke en geestelijke integriteit' in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 295-337.

Lundy, *British Educational Research Journal* 2007

L. Lundy, 'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child', *British Educational Research Journal* 2007, afl. 6, p. 927-942.

Lundy, Tobin & Parkes 2019

L. Lundy, J. Tobin & A. Parkes, 'Art. 12. The Right to Respect for the Views of the Child', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 397-434.

Lünnemann e.a. 2018

K. Lünnemann e.a., *Tussenevaluatie Wet Herziening Kinderbeschermingsmaatregelen*, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut 2018.

Mackay 2000

J.P.H. Mackay, 'The margin of appreciation and the need for balance', in: P. Mahoney e.a. (red.), *Protecting Human Rights: The European Perspective. Studies in memory of Rolv Ryssdal*, Keulen: Carl Heymanns Verlag 2000, p. 837-843.

Van Male, *NTB* 2019/30

R.M. van Male, 'Een halve eeuw rechtsbescherming in 'Hoofdstukken'. Karakteristieken van rechtsbescherming en gelede normstelling', *NTB* 2019/30.

Mann 2016

S. Mann, *The research interview. Reflective practice and reflexivity in research processes*, New York: Palgrave Macmillan 2016.

McCauley & Moskalenko, *Terrorism and Political Violence* 2008

C. McCauley & S. Moskalenko, 'Mechanisms of Political Radicalization: Pathways Toward Terrorism', *Terrorism and Political Violence* 2008, p. 415-433.

McHarg, *The Modern Law Review* 1999

A. MchHarg, 'Reconciling Human Rights and the Public Interest: Conceptual Problems and Doctrinal Uncertainty in the Jurisprudence of the European Court of Human Rights', *The Modern Law Review* 1999, afl. 5, p. 671-696.

Mein & Van der Vorm, *Justitiële verkenningen* 2018

A.G. Mein & B. van der Vorm, 'Het Nader rapport bestuurlijke boetestelsels: een stap terug in duidelijkheid?', *Justitiële verkenningen* 2018, afl. 4, p. 37-48.

Michiels 2006

F.C.M.A. Michiels, 'Het uitdijende bestuursrecht', in: *Staatssteun op het grensvlak van bestuursrecht, Europees recht en fiscaal recht. Verslag van de algemene vergadering van de VAR Vereniging voor Bestuursrecht gehouden op 20 mei 2005*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006, p. 7-11.

Michiels 2013

F.C.M.A. Michiels, 'Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving: zoek de verschillen!', in: M. Groenhuijsen, T. Kooijmans & J. Ouwerkerk (red.), *Roosachtig strafrecht. Liber amicorum Theo de Roos*, Deventer: Kluwer 2013, p. 447-462.

Mijnarends 1999

E.M. Mijnarends, *Richtlijnen voor een verdragsconforme jeugdstrafrechtspleging, 'gelijkwaardig maar minderjarig'* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1999.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2017

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Actieplan polarisatie en radicalisering 2007 – 2011*, bijlage bij *Kamerstukken II 2006/07*, 29754, nr. 103.

Ministerie van Veiligheid en Justitie, NCTV & Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2014

Ministerie van Veiligheid en Justitie, NCTV & Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme. Overzicht maatregelen en acties*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2013/14, 29 754, nr. 253.

Moerings 2006

L.M. Moerings, 'Risicojustitie als inzet voor een veiliger samenleving. Zeden- en antiterrorismewetgeving als illustratie', in: W. Huisman, L.M. Moerings & G. Suurmond (red.), *Veiligheid en recht. Nieuwe doelwitten en strategieën*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006, p. 161-173.

Moghaddam, *American Psychologist* 2005

F.M. Moghaddam, 'The Staircase to Terrorism. A Psychological Exploration', *American Psychologist* 2005, afl. 2, p. 161-169.

Mols, *NbSr* 2016/131

G.P.M.F. Mols, 'Over de opmars van de strafbare voorbereiding: Afscheidsrede prof. mr. G.P.M.F. Mols', *NbSr* 2016/131.

Mols, *Strafblad* 2015/14

G.P.M.F. Mols, 'De flipperkastfilosofie', *Strafblad* 2015/14.

Mols, *Strafblad* 2015/71

G.P.M.F. Mols, 'Terrorisme en strafrecht: een latrelatie', *Strafblad* 2015/71.

Mortelmans 2016

D. Mortelmans, 'Het kwalitatief onderzoeksdesign', in: T. Decorte & D. Zaitch (red.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*, Leuven: Acco 2016, p. 81-130.

Murphy, *Cambridge Yearbook of European Legal Studies* 2019

C.C. Murphy, 'EU Counter-terrorism Law: What Kind of Exemplar of Transnational Law?', *Cambridge Yearbook of European Legal Studies* 2019, p. 217-242.

Nanninga, De Jonge & Valk 2022

P. Nanninga, L. de Jonge & F. Valk, *Fenomeenanalyse Extremisme Noord-Nederland*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2022.

Nationale Ombudsman 2017

Nationale Ombudsman, *Een onderzoek naar het handelen van de overheid in verband met de melding van een vader over de mogelijke uitreis van zijn zoon naar Syrië* (2017/007), Den Haag: Nationale Ombudsman 2017.

NCTb 2006

NCTb, *Terrorismebestrijding op lokaal niveau. Handreiking*, 2006.

NCTV 2012

NCTV, *De brede benadering in de terrorismebestrijding: oorsprong, ontwikkeling en stand van zaken*, Den Haag 2012.

NCTV 2014

NCTV, *Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau*, Den Haag 2014.

NCTV 2016

NCTV, *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 42. Juli 2016*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2015/16, 29754, nr. 390.

NCTV 2017a

NCTV, *Persoonsgerichte aanpak voorkoming radicalisering en extremisme. Handleiding voor gemeenten, politie, Openbaar Ministerie en ketenpartners*, 2017.

NCTV 2017b

NCTV, *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 44. April 2017*, bijlage bij *Kamerstukken II 2016/17*, 29754, nr. 418.

NCTV 2021

NCTV, *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 55. Oktober 2021*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29754, nr. 620.

NCTV 2022

NCTV, *Rapportage Integrale aanpak terrorisme. Juni 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29754, nr. 645.

NCTV 2023

NCTV, *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2023*, bijlage bij *Kamerstukken II 2023/24*, 29754 nr. 696.

NCTV & AIVD 2017

NCTV & AIVD, *Minderjarigen bij ISIS. Een publicatie van de NCTV en de AIVD*, bijlage bij *Kamerstukken II 2016/17*, 29754, nr. 418.

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten 2015

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten, *Internetconsultatie wetsvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*, Leiden: 2015.

Nederlandse orde van advocaten 2015

Nederlandse orde van advocaten, adviescommissie bestuursrecht, *Consultatie conceptwetsvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*, Den Haag 2015.

Nederlandse orde van advocaten 2020

Nederlandse orde van advocaten, adviescommissie strafrecht, *Wetsvoorstel persoonsgerichte aanpak en meldingen over radicalisering en terroristische activiteiten*, Den Haag 2020.

Nederlandse orde van advocaten 2021

Nederlandse orde van advocaten, adviescommissie strafrecht, *Conceptwetsvoorstel 'wijziging Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding'*, Den Haag 2021.

Nieuwenhuis 2020a

A.J. Nieuwenhuis, 'Vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en levensovertuiging', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 49-75.

Nieuwenhuis 2020b

A.J. Nieuwenhuis, 'Vrijheid van meningsuiting', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 77-114.

Nieuwenhuis, Den Heijer & Hins 2021

A.J. Nieuwenhuis, M. den Heijer & A.W. Hins, *Hoofdstukken Grondrechten*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2021.

Nieuwenhuis, RMThemis 2007

J.H. Nieuwenhuis, 'Hoe is begrip van burgerlijk recht mogelijk? Drie vormen van voorstelling: ruimte, tijd, gewicht', *RMThemis* 2007, afl. 6, p. 227-240.

Nieuwenhuis, Tijdschrift voor Religie, Recht en Beleid 2015

A.J. Nieuwenhuis, 'Vrijheid van godsdienst en de grens tussen radicale en strafbare uitlatingen', *Tijdschrift voor Religie, Recht en Beleid* 2015, afl. 3, p. 6-25.

Nivette e.a., Journal of Quantitative Criminology 2022

A. Nivette e.a., 'Understanding Changes in Violent Extremist Attitudes During the Transition to Early Adulthood', *Journal of Quantitative Criminology* 2022, p. 949-978.

Nollkaemper 2019

P.A. Nollkaemper, *Kern van het internationaal publiekrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2019.

Noordegraaf e.a. 2016

M. Noordegraaf e.a., *Gericht, gedragen en geborgd interventievermogen? Evaluatie van de nationale contraterrorisme-strategie 2011-2015*, Utrecht: USBO Advies 2016.

Noordegraaf e.a. 2020

M. Noordegraaf e.a., *Krachtige lerende netwerken. Samenwerkend leren in interorganisatorische netwerken voor de aanpak van terrorisme en criminaliteit*, Utrecht 2020.

Ojanen 2013

T. Ojanen, 'Administrative counter-terrorism measures – a strategy to circumvent human rights in the fight against terrorism?', in: D. Cole, F. Fabbrini & A. Vidaschi (red.), *Secrecy, National Security and the Vindication of Constitutional Law*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing 2013.

O'Mahony, *The International Journal of Children's Rights* 2019

C. O'Mahony, 'Child Protection and the ECHR. Making Sense of Positive and Procedural Obligations', *The International Journal of Children's Rights* 2019, afl. 4, p. 660-693.

Openbaar Ministerie 2023

Openbaar Ministerie, *Jaarbericht 2022*, Den Haag 2023.

Oppetit e.a., *Frontiers in Psychiatry* 2019

A. Oppetit e.a., 'Do Radicalized Minors Have Different Social and Psychological Profiles From Radicalized Adults?', *Frontiers in Psychiatry* 2019, p. 1-7.

Oruc & Obradovic, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* 2020

N. Oruc & N. Obradovic, 'Drivers of radicalisation of youth in Bosnia and Herzegovina', *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* 2020, afl. 1, p. 2559-2573.

Partsch 1981

K.J. Partsch, 'Freedom of Conscience and Expression, and Political Freedoms', in: L. Henkin (red.), *The International Bill of Rights. The Covenant on Civil and Political Rights*, New York: Columbia University Press, p. 209-245.

Patton 1990

M. Patton, *Qualitative evaluation and research methods*, Beverly Hills: Sage 1990.

Peleg 2012

N. Peleg, 'Time to Grow Up: The UN Committee on the Rights of the Child's Jurisprudence of the Right to Development', in: Freeman (red.), *Law and Childhood Studies. Current Legal Issues 2011*, Oxford: Oxford University Press 2012, p. 371-391.

Peleg 2019

N. Peleg, *The Child's Right to Development*, Cambridge: Cambridge University Press 2019.

Peleg, *The International Journal of Children's Rights* 2013

N. Peleg, 'Reconceptualising the Child's Right to Development: Children and the Capability Approach', *The International Journal of Children's Rights* 2013, afl. 3, p. 523-542.

Peleg, *The International Journal of Children's Rights* 2017

N. Peleg, 'Developing the Right to Development', *The International Journal of Children's Rights* 2017, afl. 2, p. 380-395.

Pestman & Buruma, *Strafblad* 2016/37

M. Pestman & T.M.D. Buruma, 'Terrorismevervolgingen: een bloemenketting met doornen', *Strafblad* 2016/37.

Polak, Van der Jagt & Vols 2022

J. Polak, F. van der Jagt & M. Vols, 'Voorwoord: de repressieve samenleving vanuit civielrechtelijk, bestuursrechtelijk en strafrechtelijk perspectief', in: T. Barkhuysen e.a., *De repressieve samenleving. Vanuit civiel-, bestuurs- en strafrechtelijk perspectief*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 1-7.

Prakken, NJB 2004

T. Prakken, 'Naar een cyclopisch (straf)recht', *NJB* 2004, afl. 45/46, p. 2338-2344.

Pro Facto 2021

Pro Facto, *Evaluatie Nationale Contraterrorismestrategie 2016-2020 fase 1: analyse en meetbaarheid beleidsmaatregelen*, Den Haag: WODC 2021.

De Raad & Lont, Magazine Nationale veiligheid en crisisbeheersing 2015

T. de Raad & D. Lont, 'Radicalisering en Kinderbescherming', *Magazine Nationale veiligheid en crisisbeheersing* 2015, afl. 4, p. 16.

Raad van State 2015

Raad van State, 'Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State aan de Minister van Veiligheid en Justitie inzake sanctiestelsels,' *Strct.* 2015, 30280 (W03.15.0138/II).

Raad voor de rechtspraak 2015

Raad voor de rechtspraak, *Advisering over het concept Wetvoorstel Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*, Den Haag 2015.

Rademakers, TPWS 2015/17

P.S.M. Rademakers, 'Behoren de bestuurlijke maatregelen tegen jihadisme in het strafrecht? Is het strafrecht het ultieme remedium in de strijd tegen terrorisme?', *TPWS* 2015/17.

Rainey, McCormick & Ovey 2021

B. Rainey, P. McCormick & C. Ovey, *Jacobs, White and Ovey. The European Convention on Human Rights*, Oxford: Oxford University Press 2021.

Ramcharan 2002

B.G. Ramcharan, *Human Rights and Human Security* (International Studies in Human Rights, Volume: 70), Den Haag: Kluwer Law International 2002.

Raz 1986

J. Raz, *The Morality of Freedom*, Oxford: Oxford University Press 1986.

Reijntjes, Strafolblad 2008

J.M. Reijntjes, 'Jeugdstrafrecht – een bron van zorg', *Strafolblad* 2008, afl. 2, p. 131-141.

Rijksoverheid 2011a

Rijksoverheid, *Nationale contraterrorismestrategie 2011-2015*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2010/11, 29754, nr. 203.

Rijksoverheid 2011b

Rijksoverheid, *Antiterrorismemaatregelen in Nederland in het eerste decennium van de 21e eeuw. Over totstandkoming, toepassing, beoordeling en aanpassing van antiterrorismemaatregelen in Nederland 2001 – 2010*, Den Haag 2011.

Rijksoverheid 2016

Rijksoverheid, *Nationale Contraterrorismestrategie 2016-2020*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2015/16, 29754, nr. 391.

Rijksoverheid 2022

Rijksoverheid, *Nationale Contraterrorisme Strategie 2022-2026. Het voorkomen en aanpakken van terrorisme en gewelddadig extremisme*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 29754, nr. 641.

Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht & Pro Facto 2023

Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Utrecht & Pro Facto, *Voortgangsnote evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*, bijlage bij *Kamerstukken II 2023/24*, 34359 nr. 26.

Roeland 1980

D. Roeland, *Kinderbescherming in de maatschappij 1905-1980*, Baarn: Ambo 1980.

Rogier 2007

L.J.J. Rogier, 'De aanpak van criminaliteit en terrorisme; verschuiving van strafrecht naar bestuursrecht', in: L.J.J. Rogier e.a. (red.), *Bestuursrechtelijke aanpak van criminaliteit en terrorisme* (VAR-reeks 138), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Rogier 2009

L.J.J. Rogier, *Rechtsbescherming in het bestuursrecht gezien in drie rollen* (Lustrum Symposium Antilliaanse Juristen Vereniging 6 mei 2009), 2009.

Rogier 2014

L.J.J. Rogier, *Bestuursrecht of strafrecht. Instrumentaliteit of moraliteit?*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2014.

Rogier & Hartmann, DD 1993

L.J.J. Rogier & A.R. Hartmann, 'Verschillen en overeenkomsten tussen strafrecht en bestuursrecht', *DD* 1993, afl. 10, p. 1042-1058.

Roodnat & Eijkman 2016

J. Roodnat & Q.A.M. Eijkman, *Waak voor het stempel terrorist. Lokale professionals over de persoonsgerichte aanpak van (potentiële) extremisten*, Hogeschool Utrecht en Senze 2016.

Van Rooij, Gst. 2019/2

A.E. van Rooij, 'De paspoortmaatregel in de gemeente. Analyse van ABRvS 9 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1551 en 1557', *Gst.* 2019/2.

De Roos 2005

T.A. de Roos, 'Terrorismebestrijding langs de randen van het strafrecht', in: R.H. Haveman & H.C. Wiersinga (red.), *Langs de randen van het strafrecht*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers, p. 129-140.

Rozemond, RMThemis 2006

N. Rozemond, 'Strafrechtelijke belangenafweging in de risicosamenleving', *RMThemis* 2006, afl. 4, p. 160-168.

Saldaña 2016

J. Saldaña, *The Coding Manual for Qualitative Researchers*, Londen: Sage 2016.

Salet & Sackers, NJB 2019

R. Salet & H.J.B. Sackers, 'Spanningen tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke aanpak van criminaliteit', *NJB* 2019, afl. 14, p. 933-939.

Van San, Sieckelinc & De Winter, Ethics and Education 2013

M. van San, S. Sieckelinc & M. de Winter, 'Ideals adrift: an educational approach to radicalization', *Ethics and Education* 2013, afl. 3, p. 276-289.

Van San, Tijdschrift voor Criminologie 2015

M. van San, 'Onze kinderen zijn geen terroristen.' Families van Belgische en Nederlandse Syriëgangers over het vertrek van hun geliefden', *Tijdschrift voor Criminologie* 2015, afl. 3, p. 300-314.

Sandberg 2018

K. Sandberg, 'Children's Right to Protection Under the CRC', in: Falch-Eriksen & Backe-Hansen (red.), *Human Rights in Child Protection. Implications for Professional Practice and Policy*, Cham: Palgrave Macmillan, p. 15-35.

Sandelowsky-Bosman & Liefwaard, NTM/NJCM-bull. 2019/18

C. Sandelowsky-Bosman & T. Liefwaard, 'De verantwoordelijkheden van Nederland voor kinderen met een Nederlandse link in voormalige IS-strijdgebieden bezien vanuit het internationale kinderrechtensperspectief', *NTM/NJCM-bull.* 2019/18, afl. 3.

Van Sasse van IJsselt 2018

P.B.C.D.F. van Sasse van IJsselt, *Realisering van grondrechten. De rechtsplicht van de overheid tot de verwerkelijking van grondrechten bij botsende rationaliteiten en belangen in een rechtspolitieke context* (diss. Amsterdam VU), 2018.

Schabas 2019

W.A. Schabas, *U.N. International Covenant on Civil and Political Rights. Nowak's CCPR Commentary*, Kehl: N.P. Engel 2019.

Schabas & Sax 2006

W.A. Schabas & H. Sax, 'Article 37. Prohibition of Torture, Death Penalty, Life Imprisonment and Deprivation of Liberty', in: Alen e.a. (red.), *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2006.

Schils & Verhage, International Journal of Conflict and Violence 2017

N. Schils & A. Verhage, 'Understanding How and Why Young People Enter Radical or Violent Extremist Groups', *International Journal of Conflict and Violence* 2017, p. 1-17.

Schlössels 2011

R.J.N. Schlössels, 'Bestuursstrafrecht en vermenging van recht. Verdwalen in fuzzy law of terug naar de rechtsstatelijke snelweg?', in: P.H.P.H.M.C van Kempen e.a. (red.), *Levend strafrecht. Strafrechtelijke vernieuwingen in een maatschappelijke context*, Deventer: Kluwer 2011, p. 491-510.

Schlössels 2015

R.J.N. Schlössels, 'Rechtspleging en het belang van interne rechtsvergelijking. De 'interne' vergelijkingsmethode bezien, met name vanuit het bestuursprocesrecht', in: R. Baas e.a. (red.), *Rechtspleging en rechtsbescherming. Liber amicorum voor prof. dr. Leny E. de Groot-van Leeuwen*, Deventer: Kluwer 2015, p. 261-274.

Schlössels & Zijlstra 2017

R.J.N. Schlössels & S.E. Zijlstra, *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat. Band 1. Grondslagen, begrippen, normering, organisatie, wetgeving, uitvoering, handhaving*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Schmid 2013

A.P. Schmid, *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review*, Den Haag: International Centre for Counter-Terrorism 2013.

Schueler, NTB 2019/31

B.J. Schueler, 'De eigen aard van het bestuursrecht. Vijftig jaar Hoofdstukken van bestuursrecht', *NTB* 2019/31.

Schuurman & Taylor, Perspectives on Terrorism 2018

B. Schuurman & M. Taylor, 'Reconsidering Radicalization: Fanaticism and the Link Between Ideas and Violence', *Perspectives on Terrorism* 2018, afl. 1, p. 3-22.

Sieckelinc & De Winter 2015

S. Sieckelinc & M. de Winter, *Formers & families. Transitional journeys in and out of extremisms in the United Kingdom, Denmark and The Netherlands*, Den Haag: NCTV 2015.

Sieckelinck e.a., *Studies in Conflict & Terrorism* 2019

S. Sieckelinck e.a., 'Transitional Journeys Into and Out of Extremism. A Biographical Approach', *Studies in Conflict & Terrorism* 2019, afl. 7, p. 662-682.

Sikkens e.a., *Journal of Child and Family Studies* 2018

E. Sikkens e.a., 'Parents' Perspectives on Radicalization: A Qualitative Study', *Journal of Child and Family Studies* 2018, p. 2276-2284.

Simcox 2017

R. Simcox, 'The Islamic State's Western Teenage Plotters', *CTC Sentinel* 2017, afl. 2, p. 21-26.

Simester & Von Hirsch 2006

A.P. Simester & A. von Hirsch, *Incivilities. Regulating Offensive Behaviour*, Oxford: Hart Publishing 2006.

Smith, *RMThemis* 2006

C.E. Smith, 'Belangenafweging door gevalsafweging', *RMThemis* 2006, afl. 4, p. 141-147.

Van Spaendonck, *Utrecht Law Review* 2016

R.W. van Spaendonck, 'To School or to Syria? The foreign fighter phenomenon from a children's rights perspective', *Utrecht Law Review* 2016, afl. 2, p. 41-62.

Spek, *Strafblad* 2010

W.J.V. Spek, 'Het opportunitiebeginsel en de ultimum remedium-gedachte', *Strafblad* 2010, afl. 3, p. 225-231.

Van Stam-Fahner, *TPWS* 2016/37

G.T. van Stam-Fahner, 'Strafvervolgning ter voorkoming van terrorisme: wat heeft art. 134a Sr ons te bieden?', *TPWS* 2016/37.

Staring, De Wit & Nummerdor, *NTM/NJCM-bull.* 2014

R.H.J.M. Staring, J.C. de Wit & H. Nummerdor, 'De Nederlandse aanpak van radicalisering en de paspoortmaatregel. Enkele criminologische en juridische kanttekeningen bij de aanpak van vermeende Syriëgangers', *NTM/NJCM-bull.* 2014, afl. 6, p. 690-710.

Stoeldraaijers e.a. 2023

C. Stoeldraaijers e.a., *Een onderzoek naar de totstandkoming en kwaliteit van, het toezicht op, en beroepsmogelijkheden tegen ideologische duidingen*, Den Haag: WODC 2023.

Taekema 2011

S. Taekema, 'Relative Autonomy. A Characterisation of the Discipline of Law', in: B. van Klink & S. Taekema (red.), *Law and Method. Interdisciplinary Research into Law*, Tübingen: Mohr Siebeck 2011, p. 33-52.

Taekema & Van Klink 2011

S. Taekema & B. van Klink, 'On the Border. Limits and Possibilities of Interdisciplinary Research', in: B. van Klink & S. Taekema (red.), *Law and Method. Interdisciplinary Research into Law*, Tübingen: Mohr Siebeck 2011, p. 7-32.

Tasioulas, *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 2021

J. Tasioulas, 'Saving Human Rights from Human Rights Law', *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 2021, p. 1167-1207.

Thorgeirsdóttir 2006

H. Thorgeirsdóttir, 'Article 13. The Right to Freedom of Expression', in: A. Alen e.a. (red.), *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2006.

Tobin 2017

J. Tobin, 'Fixed Concepts but Changing Conceptions. Understanding the Relationship Between Children and Parents under the CRC', in: M.D. Ruck, M. Peterson-Badali & M. Freeman (red.), *Handbook of Children's Rights. Global and Multidisciplinary Perspectives*, New York: Routledge 2017, p. 53-67.

Tobin, *Nordic Journal of International Law* 2015

J. Tobin, 'Understanding Children's Rights: A Vision beyond Vulnerability', *Nordic Journal of International Law* 2015, p. 155-182.

Tobin & Field 2019

J. Tobin & S.M. Field, 'Article 16. The Right to Protection of Privacy, Family, Home, Correspondence, Honour, and Reputation', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 551-599.

Tobin & Hobbs 2019

J. Tobin & H. Hobbs, 'Article 37. Protection against Torture, Capital Punishment, and Arbitrary Deprivation of Liberty', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 1420-1502.

Tobin & Parkes 2019

J. Tobin & A. Parkes, 'Article 13. The Right to Freedom of Expression', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 435-474.

Tobin & Read 2019

J. Tobin & C. Read, 'Art. 40. The Rights of the Child in the Juvenile Justice System', in: J. Tobin (red.), *The UN Convention on the Rights of the Child. A Commentary*, Oxford: Oxford University Press 2019, p. 1596-1665.

Trykhlil, *ECLIC* 2020

K. Trykhlil, 'The Principle of Proportionality in the Jurisprudence of the European Court of Human Rights', *ECLIC* 2020, p. 128-154.

Tsakyarakis, *International journal of constitutional law* 2009

S. Tsakyarakis, 'Proportionality: An assault on human rights?', *International journal of constitutional law* 2009, afl. 1, p. 468-493.

Tulkens, *JICJ* 2011

F. Tulkens, 'The Paradoxical Relationship between Criminal Law and Human Rights', *JICJ* 2011, afl. 3, p. 577-595.

UNCCT 2019

UNCCT, *Children affected by the foreign-fighter phenomenon: ensuring a child rights-based approach*, United Nations Counter-Terrorism Center, 2019.

UNODC 2017

UNODC, *Handbook on Children Recruited and Exploited by Terrorist and Violent Extremist Groups: The Role of the Justice System*, Wenen: VN 2017.

Van der Valk & Wagenaar 2010

I. van der Valk & W. Wagenaar, *Monitor Racisme & Extremisme. In en Uit Extreem-rechts*, Amsterdam: Anne Frank Stichting / Amsterdam University Press 2010.

Vanden Heede 2020

P. Vanden Heede, 'Commentaar op art. 9 EVRM', in: J.H. Gerards e.a. (red.), *Sdu Commentaar EVRM*, Den Haag: Sdu 2020, p. 968-1055.

Vandenhole, Erdem Türkelli & Lembrechts 2019

W. Vandenhole, G. Erdem Türkelli & S. Lembrechts, *Children's Rights. A Commentary on the Convention on the Rights of the Child and its Protocols*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited 2019.

Varadan, *The International Journal of Children's Rights* 2019

S. Varadan, 'The Principle of Evolving Capacities under the UN Convention on the Rights of the Child', *The International Journal of Children's Rights* 2019, p. 306-338.

Van Veghel, Minks & Janssens, *Strafblad* 2016/4

A.M.F. van Veghel, S. Minks & R. Janssens, 'Het Openbaar Ministerie in de hedendaagse terrorismebestrijding. Koorddans met verschillende petten op', *Strafblad* 2016/4.

Veldhuis e.a. 2010

T.M. Veldhuis e.a., *Terroristen in Detentie. Evaluatie van de Terroristenafdeling*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Verhellen 1997

E. Verhellen, *Verdrag inzake de rechten van het kind. Achtergronden, motieven, strategieën, hoofdlijnen*, Leuven: Garant 1997.

Verkroost 2022

D.S. Verkroost, 'Met zachte drang'. *Uitgangspunten voor jeugdhulpverlening op het snijvlak van vrijwilligheid en dwang*, Den Haag: Boom juridisch 2022.

Verkuyten, *European Psychologist* 2018

M. Verkuyten, 'Religious Fundamentalism and Radicalization Among Muslim Minority Youth in Europe', *European Psychologist* 2018, afl. 1, p. 21-31.

Verrest & Trotman, *BSb* 2023

P.A.M. Verrest & T.B. Trotman, 'Consistente straftoemeting', *BSb* 2023, afl. 1, p. 19-27.

Verschaeren, *TPWS* 2017/27

N.G.H. Verschaeren, '(Buitengerechtelijke) strafrechtelijke, bestuursrechtelijke, duale of dubbele handhaving? Recente ontwikkelingen omtrent buitengerechtelijke afdoening en de verhouding tussen het strafrecht en het bestuursrecht', *TPWS* 2017/27.

Verschaeren, *TPWS* 2018/61

N.G.H. Verschaeren, 'Het Kabinetstandpunt 2018 over de verhouding tussen het strafrecht en het punitieve bestuursrecht naar aanleiding van het ongevroegde advies van de AARvS nader beschouwd', *TPWS* 2018/61.

Verwey-Jonker Instituut 2023

Verwey-Jonker Instituut, *Inventarisatie van betrokkenheid en behoeften van jongerenwerkers. Aansluiting jongerenwerk in preventieve wijkaanpak polarisatie en radicalisering*, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut 2023.

Vlaardingerbroek 2021

P. Vlaardingerbroek, 'De samenhang tussen het jeugdstrafrecht en het civiele jeugdrecht', in: I. Weijers (red.), *Jeugdstrafrecht. In internationaal perspectief*, Den Haag: Boom criminologie 2021, p. 59-81.

Ter Voert e.a. 2022

M.J. ter Voert e.a., *Gevolgen van COVID-19 voor de rechtspraak en kwetsbare rechtzoekenden. Een onderzoek naar maatregelen en de positie van rechtzoekenden binnen het straf-, civiele jeugdbeschermings-, en vreemdelingenrecht*, 2022.

Van der Vorm & Demandt, *TBS&H* 2024

B. van der Vorm & K.M.G. Demandt, 'Gedachten over het ne bis in idem-beginsel en evenredigheid 'nieuwe stijl'', *TBS&H* 2024, afl. 3, p. 133-138.

Van der Vorm, RegelMaat 2017

B. van der Vorm, 'Bespiegelingen over de keuze tussen bestuursrecht en strafrecht', *RegelMaat* 2017, afl. 5, p. 336-348.

De Vries 2020

K.M. de Vries, 'Het recht op privéleven en aanverwante rechten', in: J.H. Gerards (red.), *Grondrechten. De nationale, Europese en internationale dimensie*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2020, p. 145-186.

De Vries & Van Tricht 1903

A.D.W. de Vries & F.J.G. van Tricht, *Geschiedenis der Wet op de ouderlijke macht en de voogdij. Deel 1*, Groningen: J.B. Wolters 1903.

Vučković Šahović, Doek & Zermatten 2012

N. Vučković Šahović, J.E. Doek & J. Zermatten, *The Rights of the Child in International Law. Rights of the Child in a Nutshell and in Context: all about Children's Rights*, Bern: Stämpfli Publishers 2012.

Waaldijk & Tielman, NJCM-Bulletin 1984

C. Waaldijk & R.A.P. Tielman, 'Een model voor de afweging van botsende grondrechten', *NJCM-Bulletin* 1984, p. 208-225.

De Waele e.a. 2017

M. de Waele e.a., 'Editorial', in: M. de Waele e.a. (red.), *Aanpak van gewelddadige radicalisering. Cahiers Politiestudies 2017-1*, Antwerpen: Maklu 2017, p. 7-21.

Van Walree, NJB 2020

L.C. van Walree, 'Dangerous minds. De gevaarlijk denkende terrorist', *NJB* 2020, afl. 23, p. 1660-1663.

Webber 2009

G.C.N. Webber, *The Negotiable Constitution. On the Limitation of Rights*, Cambridge: Cambridge University Press 2009.

Van de Weert & Eijkman 2018

A. van de Weert & Q. Eijkman, *Vroegsignalering van Extremisme? De Lokale Veiligheidsprofessional over Risico's en Duiding bij Jongeren*, Hogeschool Utrecht 2018.

Weijers 2005

I. Weijers, *De pedagogische uitdaging van het jeugdstrafrecht*, Amsterdam: SWP 2005.

Weijers 2021

I. Weijers, 'Geschiedenis van het jeugdstrafrecht', in: I. Weijers (red.), *Jeugdstrafrecht. In internationaal perspectief*, Den Haag: Boom criminologie 2021, p. 83-101.

Westerman & Wissink 2008, NJB 2008

P.C. Westerman & M.H. Wissink, 'Rechtsgeleerdheid als rechtswetenschap', *NJB* 2008, afl. 9.

Van Wieringen e.a. 2021

L. van Wieringen, *Van Ouder op Kind. Een verkennende studie naar de intergenerationele overdracht van jihadistisch gedachtegoed binnen de gezinscontext*, Den Haag: WODC 2021.

Witte & Jacobs 2015

R. Witte & M. Jacobs, *Met brede(re) ervaring de toekomst in. 10 jaar beleid en praktijk van signalering en aanpak radicalisering in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag*, Den Haag: EMMA, Experts in Media en Maatschappij 2015.

Wittendorp e.a. 2017a

S. Wittendorp e.a., *Persoonsgerichte aanpak Syrië/Irak-gangers. Een vergelijking tussen Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, het VK en de VS*, Leiden: Universiteit Leiden 2017.

Wittendorp e.a. 2017b

S. Wittendorp e.a., *Beleidsdomein aanpak jihadisme. Een vergelijking tussen Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, het VK en de VS*, Leiden: Universiteit Leiden 2017.

Wittendorp e.a. 2020

S. Wittendorp e.a., *Strijd op meerdere fronten. De aanpak van jihadisme en buitenlandse strijders. Tien jaar CT-beleid in Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, het VK en de VS (2010-2019)*, Leiden: Universiteit Leiden 2020.

Wittendorp & Bakker 2017

S. Wittendorp & E. Bakker, *Inventarisatie rechtszaken tegen jihadistische buitenlandse strijders. Een vergelijking tussen Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, het VK en de VS*, Leiden: Universiteit Leiden 2017.

Witteveen 1984

T.A.M. Witteveen, *Overheid en nieuwe religieuze bewegingen* (diss. Groningen), Den Haag: Staatsuitgeverij 1984.

World Congress on Justice for Children 2018

World Congress on Justice for Children, *Paris Declaration*, Parijs: 30 mei 2018.

Van der Woude 2010

M.A.H. van der Woude, *Wetgeving in een Veiligheidscultuur. Totstandkoming van antiterrorismewetgeving in Nederland gezien vanuit maatschappelijke en (rechts)politieke context* (diss. Leiden), Den Haag: Boom Juridische uitgeverij 2010.

Van der Woude 2017

M.A.H. van der Woude, *Chain Reactions in Criminal Justice. Discretion and the Necessity of Interdisciplinary Research*, Den Haag: Eleven International Publishing 2017.

Van der Woude 2021

M.A.H. van der Woude, 'De wetgever aan zet. Over veiligheidscompromissen in de bestrijding van terrorisme', in: J. Altena e.a. (red.), *In onderlinge samenhang. Liber Amicorum Tineke Cleiren*, Den Haag: Boom juridisch, p. 265-280.

Van der Woude e.a. 2023

M.A.H. van der Woude e.a., *Inzicht in Samenhang. Een evaluatie van de Nederlandse contraterrorismewetgeving*, Den Haag: WODC 2023.

Van der Woude, Openbaar Bestuur 2009

M.A.H. van der Woude, 'Brede benadering terrorismebestrijding', *Openbaar Bestuur* 2009, afl. 11, p. 2-5.

Van der Woude, Strafblad 2009

M.A.H. van der Woude, 'Is terrorismebestrijding ten koste van de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk?', *Strafblad* 2009, afl. 2, p. 163-174.

De Zayas 2015

A. de Zayas, 'The CRC in Litigation Under the ICCPR and CEDAW. Litigating the Rights of the Child Through the Individual Complaints Procedures of the Human Rights Committee and the Committee on the Elimination of Discrimination Against Women', in: T. Liefaard & J.E. Doek (red.), *Litigating the Rights of the Child. The UN Convention on the Rights of the Child in Domestic and International Jurisprudence*, Dordrecht: Springer 2015, p. 177-191.

Van der Zon 2020

K.A.M. van der Zon, *Pleegrechten voor kinderen. Een onderzoek naar het realiseren van de rechten van kinderen die in het kader van een ondertoezichtstelling in een pleeggezin zijn geplaatst* (diss. Leiden), Den Haag: Boom juridisch 2020.

Officiële publicaties

Internationale en Europese verdragen

- Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM)
- Facultatief Protocol behorend bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten
- Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake een klachtenprocedure
- Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR)
- Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)
- Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme
- Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme
- Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht (Weens verdragenverdrag)
- Vierde Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, tot het waarborgen van bepaalde rechten en vrijheden die niet reeds in het Verdrag en in het eerste Protocol daarbij zijn opgenomen
- Zevende Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Resoluties, richtlijnen, aanbevelingen en strategieën

- Europese Unie, *The European Union Strategy for Combating Radicalisation and Recruitment to Terrorism* (24 november 2005), 14781/1/05 REV 1
- Europese Unie, *The European Union counter-terrorism strategy* (30 november 2005), 14469/4/05 REV 4
- Europese Unie, *Commissiedocument over ondersteuning bij de bestrijding van radicalisering die tot gewelddadig extremisme leidt* (14 juni 2016), COM(2016) 379
- Europese Unie, Richtlijn inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (15 maart 2017), Richtlijn (EU) 2017/541
- Europese Unie, *Commissiedocument on the EU Security Union Strategy* (27 juli 2020), COM(2020) 605
- Raad van Europa, *Guidelines on human rights and the fight against terrorism* (11 juli 2002)
- Raad van Europa, *The fight against violent extremism and radicalisation leading to terrorism – Action Plan* (19 mei 2015), CM(2015)74
- Raad van Europa, *Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2016-2021)* (2 maart 2016)
- Raad van Europa, *Preventing the radicalisation of children and young people by fighting the root causes* (19 april 2016), resolutie 2103 (2016)
- Raad van Europa, *Council of Europe Counter-Terrorism Strategy (2018-2022)* (4 juli 2018), CM(2018)86

- Raad van Europa, *Recommendation on measures aimed at protecting children against radicalisation for the purpose of terrorism* (20 oktober 2021), CM/Rec(2021)7
- Raad van Europa, *Recommendation on measures aimed at protecting children against radicalisation for the purpose of terrorism. Explanatory Memorandum* (20 oktober 2021), CM(2021)124
- Raad van Europa, *Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2022-2027). Children's Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation* (23 februari 2022)
- Raad van Europa, *Council of Europe Counter-Terrorism Strategy (2023-2027)* (8 februari 2023), CM(2023)2
- Verenigde Naties, *United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (The Riyadh Guidelines)* (14 december 1990), UN Doc A/RES/45/112
- Verenigde Naties, *United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty* (14 december 1990), UN Doc A/RES/45/113
- Verenigde Naties, *Resolutie 1373 van de Veiligheidsraad* (28 september 2001), UN Doc S/RES/1373
- Verenigde Naties, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy* (8 september 2006), UN Doc A/RES/60/288
- Verenigde Naties, *Resolutie 2178 van de Veiligheidsraad* (24 september 2014), UN Doc S/RES/2178
- Verenigde Naties, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy Review* (1 juli 2016), UN Doc A/RES/70/291
- Verenigde Naties, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy Review* (26 juni 2018), UN Doc A/RES/72/284
- Verenigde Naties, *Resolutie 2427 van de Veiligheidsraad* (9 juli 2018), UN Doc S/RES/2427
- Verenigde Naties, *Key Principles for the Protection, Repatriation, Prosecution, Rehabilitation and Reintegration of Women and Children with Links to United Nations Listed Terrorist Groups* (april 2019)
- Verenigde Naties, *Report of the Independent Expert leading the United Nations global study on children deprived of liberty* (11 juli 2019), UN Doc A/74/136
- Verenigde Naties, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy: seventh review* (30 juni 2021), UN Doc A/RES/75/291
- Verenigde Naties, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy: eighth review* (22 juni 2023), UN Doc A/RES/77/298

Algemene commentaren

Kinderrechtencomité 2003

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 5 (2003). General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child (arts. 4, 42 and 44, para. 6)* (CRC/GC/2003/5), 27 november 2003.

Kinderrechtencomité 2006

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 8 (2006). The right of the child to protection from corporal punishment and other cruel or degrading forms of punishment (arts. 19; 28, para. 2; and 37, inter alia)* (CRC/C/GC/8), 2 maart 2007.

Kinderrechtencomité 2007

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 10 (2007). Children's rights in juvenile justice* (CRC/C/GC/10), 25 april 2007.

Kinderrechtencomité 2009

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 12 (2009). The right of the child to be heard (CRC/C/GC/12)*, 1 juli 2009.

Kinderrechtencomité 2011

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 13 (2011). The right of the child to freedom from all forms of violence (CRC/C/GC/13)*, 18 april 2011.

Kinderrechtencomité 2013

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1) (CRC/C/GC/14)*, 29 mei 2013.

Kinderrechtencomité 2016

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 20 (2016) on the implementation of the rights of the child during adolescence (CRC/C/GC/20)*, 6 december 2016.

Kinderrechtencomité 2019

VN Kinderrechtencomité, *General comment No. 24 (2019) on children's rights in the child justice system (CRC/C/GC/24)*, 18 september 2019.

Kinderrechtencomité 2023

VN Kinderrechtencomité, *Statement of the Committee on the Rights of the Child on article 5 of the Convention on the Rights of the Child*, 11 oktober 2023.

Mensenrechtencomité 1982

VN Mensenrechtencomité, *CCPR General Comment No. 8: Article 9 (Right to Liberty and Security of Persons)*, 30 juni 1982.

Mensenrechtencomité 1992

VN Mensenrechtencomité, *CCPR General Comment No. 20: Article 7 (Prohibition of Torture, or Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment)*, 10 maart 1992.

Mensenrechtencomité 1999

VN Mensenrechtencomité, *General Comment No. 27: Article 12 (Freedom of Movement) (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9)*, 2 november 1999.

Mensenrechtencomité 2004

VN Mensenrechtencomité, *General Comment No. 31. The Nature of the General Legal Obligation Imposed on States Parties to the Covenant (CCPR/C/21/Rev.1/Add.13)*, 26 mei 2004.

Mensenrechtencomité 2007

VN Mensenrechtencomité, *General Comment No. 32. Article 14: Right to equality before courts and tribunals and to a fair trial (CCPR/C/GC/32)*, 23 augustus 2007.

Mensenrechtencomité 2014

VN Mensenrechtencomité, *General comment No. 35. Article 9 (Liberty and security of person) (CCPR/C/GC/35)*, 16 december 2014.

Mensenrechtencomité 2019

VN Mensenrechtencomité, *General Comment No. 36. Article 6: right to life (CCPR/C/GC/36)*, 3 september 2019.

Nederlandse wet- en regelgeving

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj)

Burgerlijk Wetboek (BW)

Gemeentewet

Grondwet

Jeugdwet (Jw)
Paspoortwet
Politiewet 2012
Rijkswet op het Nederlandschap
Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (Twbmt)
Vreemdelingenwet 2000
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)
Wetboek van Strafrecht (Sr)
Wetboek van Strafvordering (Sv)
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
Wet op de rechterlijke organisatie
Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen
Besluit Jeugdwet
Reglement justitiële jeugdinrichtingen
Aanwijzing sepot en gebruik sepotgronden (2022A004) (*Stcrt.* 2022, 16129)
Richtlijn en kader voor strafvordering jeugd en adolescenten, inclusief strafmaten halt (*Stcrt.* 2021, 2578)
Sanctieregeling terrorisme 2007-II
Beleidsregels VOG-NP-RP 2023 (*Stcrt.* 2023, 24459)
Procedures totstandkoming en beëindiging van bevestigingsmaatregelen terrorisme
Convenant persoonsgerichte aanpak voorkoming radicalisering en extremisme (*Stcrt.* 2017, 41324)

Kamerstukken

Kamerstukken I 2006/07, 30566, A
Kamerstukken I 2010/11, 30566, E
Kamerstukken I 2019/20, 34359, C
Kamerstukken II 1897/98, 219, nr. 3
Kamerstukken II 1919/20, 409, nr. 3
Kamerstukken II 1955/56, 4141, nr. 3
Kamerstukken II 1987/88, 20393 (R1343), nr. 3
Kamerstukken II 1989/90, 21327, nr. 3
Kamerstukken II 1990/91, 21980, nr. 2
Kamerstukken II 1992/93, 22855, nr. 3
Kamerstukken II 1993/94, 23003, nr. 5
Kamerstukken II 1997/98, 26016, nr. 3
Kamerstukken II 2002/03, 28463, nr. 6
Kamerstukken II 2003/04, 29754, nr. 1
Kamerstukken II 2004/05, 29754, nr. 3
Kamerstukken II 2004/05, 29754, nr. 26
Kamerstukken II 2004/05, 30164, nr. 3
Kamerstukken II 2005/06, 29754, nr. 30
Kamerstukken II 2005/06, 30332, nr. 3
Kamerstukken II 2007/08, 31386, nr. 3
Kamerstukken II 2008/09, 31700VI, nr. 69
Kamerstukken II 2008/09, 32015, nr. 3
Kamerstukken II 2010/11, 32015, nr. 38
Kamerstukken II 2012/13, 33478, nr. 3
Kamerstukken II 2012/13, 33684, nr. 3

- Kamerstukken II* 2013/14, 29754, nr. 238
Kamerstukken II 2013/14, 29754, nr. 243
Kamerstukken II 2014/15, 29754, nr. 309
Kamerstukken II 2015/16, 29754, nr. 357
Kamerstukken II 2015/16, 34359, nr. 3
Kamerstukken II 2015/16, 34359, nr. 4
Kamerstukken 2015/16, 29754, nr. 363, bijlage 1 'vijfde voortgangsrapportage Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme'
Kamerstukken II 2016/17, 29754, nr. 414
Kamerstukken II 2016/17, 29754, nr. 419
Kamerstukken II 2016/17, 29754, nr. 419, bijlage 1 'voortgangsrapportage integrale aanpak jihadisme'
Kamerstukken II 2017/18, 29754, nr. 436
Kamerstukken II 2017/18, 32317 & 29754, nr. 512
Kamerstukken II 2017/18, 34775VI, nr. 102, bijlage 'nader rapport bestuurlijke boetestelsels'
Kamerbrief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid e.a. van 26 april 2018, 2018-0000077632 (preventie radicalisering)
Kamerstukken II 2018/19, 29754, nr. 523
Kamerstukken II 2018/19, 35125, nr. 3
Kamerbrief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 21 mei 2021, 3304293 (Grondslagen en werkzaamheden van de NCTV)
Kamerstukken II 2020/21, 29754, nr. 618
Kamerstukken II 2021/22, 29754, nr. 621
Kamerstukken II 2021/22, 29754, nr. 626
Kamerstukken II 2021/22, 29754 nr. 630
Kamerstukken II 2021/22, 29754, nr. 641
Kamerstukken II 2021/22, 35917, nr. 3
Kamerstukken II 2021/22, 35917, nr. 4
Kamerstukken II 2021/22, 35925VI, nr. 69
Kamerstukken II 2021/22, 35925VI, nr. 132
Kamerstukken II 2022/23, 24170, nr. 284
Kamerstukken II 2022/23, 29754, nr. 681
Kamerstukken II 2022/23, 36225, nr. 2
Kamerstukken II 2022/23, 36225, nr. 3
Kamerstukken II 2022/23, 36225, nr. 4
Kamerbrief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 7 november 2022, 4296515 (aanpak van rechtsextremisme en -terrorisme en andere vormen van extremisme in Nederland)

Rechtspraak

- ECRM 10 april 1961, ECLI:CE:ECHR:1961:0410DEC000091160 (*X./Zweden*)
- ECRM 21 mei 1967, ECLI:CE:ECHR:1976:0521DEC000674174 (*X./Italië*)
- ECRM 11 oktober 1979, ECLI:CE:ECHR:1979:1011DEC000834878 (*Glimmerveen en Hagenbeek/Nederland*)
- ECRM 6 juli 1987, ECLI:CE:ECHR:1987:0706DEC001156785 (*Le Cour Grandmaison en Fritz/Frankrijk*)
- ECHR 16 april 1991, ECLI:CE:ECHR:1991:0416DEC001540489 (*Purcell e.a./Ierland*)
- ECRM 10 februari 1993, ECLI:CE:ECHR:1993:0210DEC001818791 (*C.W./Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 21 februari 1975, ECLI:CE:ECHR:1975:0221JUD000445170 (*Golder/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 8 juni 1976, ECLI:CE:ECHR:1976:0608JUD000510071 (*Engel e.a./Nederland*)
- EHRM 7 december 1976, ECLI:CE:ECHR:1976:1207JUD000549372 (*Handyside/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 18 januari 1978, ECLI:CE:ECHR:1978:0118JUD000531071 (*Ierland/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 6 september 1978, ECLI:CE:ECHR:1978:0906JUD000502971 (*Klass e.a./Duitsland*)
- EHRM 26 april 1979, ECLI:CE:ECHR:1979:0426JUD000653874 (*Sunday Times/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 24 oktober 1979, ECLI:CE:ECHR:1979:1024JUD000630173 (*Winterwerp/Nederland*)
- EHRM 6 november 1980, ECLI:CE:ECHR:1980:1106JUD000736776 (*Guzzardi/Italië*)
- EHRM 23 juni 1981, ECLI:CE:ECHR:1981:0623JUD000687875 (*Le Compte, Van Leuven en De Meyere/België*)
- EHRM 25 februari 1982, ECLI:CE:ECHR:1982:0225JUD000751176 (*Campbell en Cosans/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 2 augustus 1984, ECLI:CE:ECHR:1984:0802JUD000869179 (*Malone/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 2 maart 1987, ECLI:CE:ECHR:1987:0302JUD000978782 (*Weeks/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 26 maart 1987, ECLI:CE:ECHR:1987:0326JUD000924881 (*Leander/Zweden*)
- EHRM 29 februari 1988, ECLI:CE:ECHR:1988:0229JUD000910680 (*Bouamar/België*)
- EHRM 24 maart 1988, ECLI:CE:ECHR:1988:0324JUD001046583 (*Olsson/Zweden nr. 1*)
- EHRM 21 juni 1988, ECLI:CE:ECHR:1988:0621JUD001073084 (*Berrehab/Nederland*)
- EHRM 22 juni 1989, ECLI:CE:ECHR:1989:0622JUD001137385 (*Eriksson/Zweden*)
- EHRM 7 juli 1989, ECLI:CE:ECHR:1989:0707JUD001403888 (*Soering/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 30 augustus 1990, ECLI:CE:ECHR:1990:0830JUD001224486 (*Fox, Campbell en Hartley/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 23 april 1992, ECLI:CE:ECHR:1992:0423JUD001179885 (*Castells/Spanje*)

- EHRM 27 augustus 1992, ECLI:CE:ECHR:1992:0827JUD001285087 (*Tomasi/Frankrijk*)
- EHRM 24 september 1992, ECLI:CE:ECHR:1992:0924JUD001053383 (*Herczegfalvy/Oostenrijk*)
- EHRM 16 december 1992, ECLI:CE:ECHR:1992:1216JUD001371088 (*Niemietz/Duitsland*)
- EHRM 25 mei 1993, ECLI:CE:ECHR:1993:0525JUD001430788 (*Kokkinakis/Griekenland*)
- EHRM 24 november 1993, ECLI:CE:ECHR:1993:1124JUD001391488 (*Informationsverein Lentia e.a./Oostenrijk*)
- EHRM 22 februari 1994, ECLI:CE:ECHR:1994:0222JUD001295487 (*Raimondo/Italië*)
- EHRM 23 september 1994, ECLI:CE:ECHR:1994:0923JUD001589089 (*Jersild/Denemarken*)
- EHRM 9 februari 1995, ECLI:CE:ECHR:1995:0209JUD001661690 (*Vereniging Weekblad Bluf!/Nederland*)
- EHRM 24 februari 1995, ECLI:CE:ECHR:1995:0224JUD001642490 (*McMichael/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 26 september 1995, ECLI:CE:ECHR:1995:0926JUD001785191 (*Vogt/Duitsland*)
- EHRM 25 juni 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:0625JUD001977692 (*Amuur/Frankrijk*)
- EHRM 15 november 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:1115JUD002241493 (*Chahal/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 25 november 1997, ECLI:CE:ECHR:1997:1125JUD001895491 (*Zana/Turkije*)
- EHRM 9 juni 1998, ECLI:CE:ECHR:1998:0609JUD002267893 (*Incal/Turkije*)
- EHRM 23 september 1998, ECLI:CE:ECHR:1998:0923JUD002483894 (*Steel e.a./Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 28 oktober 1998, ECLI:CE:ECHR:1998:1028JUD002345294 (*Osman/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 28 juli 1999, ECLI:CE:ECHR:1999:0728JUD002580394 (*Selmouni/Frankrijk*)
- EHRM 16 december 1999, ECLI:CE:ECHR:1999:1216JUD002488894 (*V./Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 6 april 2000, ECLI:CE:ECHR:2000:0406JUD002677295 (*Labita/Italië*)
- EHRM 12 oktober 2000, ECLI:CE:ECHR:2000:1012DEC003367096 (*Koniarska/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 18 januari 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0118DEC004161598 (*Zaoui/Zwitserland*)
- EHRM 22 mei 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0522JUD003359296 (*Baumann/Frankrijk*)
- EHRM 26 februari 2002, ECLI:CE:ECHR:2002:0226JUD004654499 (*Kutzner/Duitsland*)
- EHRM 29 april 2002, ECLI:CE:ECHR:2002:0429JUD000234602 (*Pretty/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 4 juni 2002, ECLI:CE:ECHR:2002:0604JUD003312996 (*Olivieira/Nederland*)
- EHRM 24 oktober 2002, ECLI:CE:ECHR:2002:1024JUD003770397 (*Mastromatteo/Italië*)
- EHRM 14 januari 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0114JUD002775195 (*K.A./Finland*)
- EHRM 13 februari 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0213JUD004134098 (*Refah Partisi (the Welfare Party) e.a./Turkije*)
- EHRM 29 april 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0429JUD003881297 (*Poltoratskiy/Oekraïne*)
- EHRM 6 mei 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0506JUD003934398 (*Kleyn e.a./Nederland*)
- EHRM 24 juni 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0624DEC006583101 (*Garaudy/Frankrijk*)
- EHRM 13 november 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:1113JUD006648501 (*Napijalo/Kroatië*)
- EHRM 27 november 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:1127JUD002662495 (*Worwa/Polen*)
- EHRM 4 december 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:1204JUD003507197 (*Gündüz/Turkije*)
- EHRM 9 maart 2004, ECLI:CE:ECHR:2004:0309JUD006182700 (*Glass/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 22 juni 2004, ECLI:CE:ECHR:2004:0622JUD007802801 (*Pini e.a./Roemenië*)

- EHRM 16 november 2004, ECLI:CE:ECHR:2004:1116DEC002313103 (*Norwood/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 10 november 2005, ECLI:CE:ECHR:2005:1110JUD004477498 (*Leyla Şahin/Turkije*)
- EHRM 23 mei 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0523JUD004634399 (*Riener/Bulgarije*)
- EHRM 21 september 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0921JUD001264302 (*Moser/Oostenrijk*)
- EHRM 26 oktober 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1026JUD002384804 (*Wallová en Walla/Tsjechië*)
- EHRM 23 november 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1123JUD007305301 (*Jussila/Finland*)
- EHRM 20 februari 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0220DEC003522204 (*Ivanov/Rusland*)
- EHRM 10 april 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0410JUD000633905 (*Evans/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 12 april 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0412JUD005243599 (*Ivanova/Bulgarije*)
- EHRM 29 januari 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0129JUD001322903 (*Saadi/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 6 mei 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0506JUD002081704 (*Nart/Turkije*)
- EHRM 8 juli 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0708JUD003362906 (*Vajnai/Hongarije*)
- EHRM 25 november 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:1125JUD001441403 (*Jucius en Juciuvienė/Litouwen*)
- EHRM 4 december 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:1204JUD003056204 (*S. en Marper/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 20 januari 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0120JUD007033701 (*Güveç/Turkije*)
- EHRM 12 februari 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0212JUD000251204 (*Nolan en K./Rusland*)
- EHRM 30 april 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0430JUD001344404 (*Glor/Zwitserland*)
- EHRM 3 december 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:1203DEC004001004 (*Skugar e.a./Rusland*)
- EHRM 2 maart 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0302JUD006149808 (*Al-Saadoon en Mufdhi/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 10 juni 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0610JUD000030202 (*Jehovah's Witnesses of Moscow/Rusland*)
- EHRM 6 juli 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0706JUD004161507 (*Neulinger en Shuruk/Zwitserland*)
- EHRM 21 december 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:1221JUD002818904 (*Ichin e.a./Oekraïne*)
- EHRM 7 juni 2011, ECLI:CE:ECHR:2011:0607JUD000676704 (*Prescher/Bulgarije*)
- EHRM 19 januari 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0119JUD003988405 (*Korneykova/Oekraïne*)
- EHRM 15 mei 2012, ECLI:NL:XX:2012:BX1450 (*Colon/Nederland*)
- EHRM 24 juli 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0724JUD004072108 (*Fáber/Hongarije*)
- EHRM 18 september 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0918JUD002511909 (*James, Wells en Lee/Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 18 december 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:1218JUD000311110 (*Ahmet Yıldırım/Turkije*)
- EHRM 15 januari 2013, ECLI:CE:ECHR:2013:0115JUD004842010 (*Eweida e.a./Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 14 maart 2013, ECLI:CE:ECHR:2013:0314JUD002626105 (*Kasymakhunov en Saybatalov/Rusland*)
- EHRM 18 juni 2013, ECLI:CE:ECHR:2013:0618JUD002877512 (*R.M.S./Spanje*)
- EHRM 9 juli 2013, ECLI:CE:ECHR:2013:0709JUD006606909 (*Vinter e.a./Verenigd Koninkrijk*)
- EHRM 14 januari 2014, ECLI:CE:ECHR:2014:0114DEC000190211 (*Şandru/Roemenië*)

- EHRM 2 december 2014, ECLI:CE:ECHR:2014:1202JUD003170610 (*Güler en Uğur/Turkije*)
- EHRM 3 september 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:0903JUD001016113 (*M. en M./Kroatië*)
- EHRM 13 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1013JUD005255714 (*S.H./Italië*)
- EHRM 15 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD002751008 (*Perinçek/Zwitserland*)
- EHRM 10 november 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1110JUD004045407 (*Couderc en Hachette Filipacchi Associés/Frankrijk*)
- EHRM 12 november 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1112JUD005236311 (*Bidart/Frankrijk*)
- EHRM 1 december 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1201JUD004822610 (*Cengiz e.a./Turkije*)
- EHRM 23 maart 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD004715206 (*Blokhin/Rusland*)
- EHRM 15 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1115JUD002413011 (*A. en B./Noorwegen*), AB 2017/188, m.nt. T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik
- EHRM 29 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1129JUD007694311 (*Lupeni Greek Catholic Parish e.a./Roemenië*)
- EHRM 23 februari 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0223JUD004339509 (*De Tommaso/Italië*)
- EHRM 13 april 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0413JUD002656207 (*Tagayeva e.a./Rusland*)
- EHRM 27 april 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0427JUD003401507 (*Zherdev/Oekraïne*)
- EHRM 17 april 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:0417DEC002468314 (*Roj TV/Denemarken*)
- EHRM 17 juli 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:0717JUD003800412 (*Mariya Alekhina e.a./Rusland*)
- EHRM 20 januari 2020, ECLI:CE:ECHR:2020:0120JUD000020117, (*Magyar Kétfarkú Kutya Párt/Hongarije*)
- EHRM 28 mei 2020, ECLI:CE:ECHR:2020:0528JUD001789514 (*Evers/Duitsland*)
- EHRM 20 oktober 2020, ECLI:CE:ECHR:2020:1020JUD004742909 (*Perovy/Rusland*)
- EHRM 23 juni 2022, ECLI:CE:ECHR:2022:0623JUD002800019 (*Rouillan/Frankrijk*)
- EHRM 20 december 2022, ECLI:CE:ECHR:2022:1220JUD006353919 (*Zemmour/Frankrijk*)
- EHRM 19 januari 2023, ECLI:CE:ECHR:2023:0119JUD002420316 (*Pagerie/Frankrijk*)
- EHRM 27 juni 2023, ECLI:CE:ECHR:2023:0627DEC004783320 (*Lenis/Griekenland*)
- EHRM 10 oktober 2023, ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD001121419 (*Internationale Humanitaire Hilfsorganisation/Duitsland*)
- EHRM 12 oktober 2023, ECLI:CE:ECHR:2023:1012DEC002792521 (*Rivadulla Duró/ Spanje*)
- VN-Mensenrechtencomité 27 juli 1988, 201/1985 (*Hendriks/Nederland*)
- VN-Mensenrechtencomité 17 november 2014, 1968/2010 (*Blessington en Elliot/Australië*)

HR 3 maart 1919, NJ 1919, p. 371-374 (*Grenstractaat Aken*)

HR 1 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1084

HR 5 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3535

HR 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434

ABRvS 9 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1551

ABRvS 9 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1557

ABRvS 30 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1763

ABRvS 5 juni 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1839

ABRvS 17 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:771

Concl. A-G R.J.G.M. Widdershoven & P.J. Wattel, ABRvS 7 juli 2021,
ECLI:NL:RVS:2021:1468
ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285
ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:313

Hof Den Haag 29 juli 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:2566
Hof 's-Hertogenbosch 29 januari 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:245
Hof Arnhem-Leeuwarden 19 juli 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:6123
Hof 's-Hertogenbosch 26 november 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:4868

Rb. Middelburg 14 februari 2005, ECLI:NL:RBMID:2005:AS5730
Rb. Amsterdam 7 november 2005, ECLI:NL:RBAMS:2005:AU5675
Rb. Zwolle-Lelystad 4 september 2007, ECLI:NL:RBZLY:2007:BB2836
Rb. Zwolle-Lelystad 4 september 2007, ECLI:NL:RBZLY:2007:BB2838
Rb. Zwolle-Lelystad 20 december 2011, ECLI:NL:RBZLY:2011:BV2139
Rb. Zeeland-West-Brabant 5 februari 2013, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ0603
Rb. Den Haag 28 maart 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:15159
Rb. Den Haag 23 april 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:CA1655
Rb. Den Haag 23 april 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:13964
Rb. Gelderland 15 augustus 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:4112
Rb. Gelderland 2 september 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:4113
Rb. Amsterdam 23 januari 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:565
Rb. Den Haag 17 februari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:2359
Rb. Gelderland 6 maart 2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1690
Rb. Den Haag 10 december 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:14365
Rb. Amsterdam 29 maart 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:1691
Rb. Limburg 16 augustus 2016, ECLI:NL:RBLIM:2016:7141
Rb. Midden-Nederland 26 september 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:5144
Rb. Den Haag 7 november 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:13415
Rb. Rotterdam 12 april 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:2713
Rb. Den Haag 20 april 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:4064
Rb. Rotterdam 21 juli 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:5500
Rb. Den Haag 5 oktober 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:12099
Rb. Den Haag 23 november 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:13597
Rb. Limburg 19 december 2017, ECLI:NL:RBLIM:2017:12404
Rb. Rotterdam 13 maart 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:5367
Rb. Den Haag 10 juli 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:8172
Rb. Amsterdam 11 oktober 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:7202
Rb. Amsterdam 12 februari 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:855
Rb. Oost-Brabant 9 augustus 2019, ECLI:NL:RBOBR:2019:4615
Rb. Den Haag 20 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:1393
Rb. Den Haag 31 maart 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:2919
Rb. Gelderland 14 mei 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:2851
Rb. Den Haag 31 december 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:13885
Rb. Amsterdam 12 april 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:1958
Rb. Amsterdam 12 april 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:1959
Rb. Amsterdam 8 november 2022, ECLI:NL:RBAMS:2022:6472
Rb. Rotterdam 24 maart 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:3090
Rb. Den Haag 11 april 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:6823

Bijlagen

BIJLAGE 1:

LITERATUURANALYSE NAAR HET CONCEPT RADICALISERING BIJ MINDERJARIGEN

Voor de multidisciplinaire analyse van literatuur gericht op het concept radicalisering bij minderjarigen uit paragraaf 1.5 is in mei 2022 gezocht in databases Web of Science,¹ ProQuest² en EBSCO³. In titels en abstracts zijn aan de hand van een combinatie van zoektermen gerelateerd aan radicalisering en minderjarigen/jongeren relevante studies gezocht in het Nederlands of Engels die tussen 1 januari 2001 en 1 maart 2022 zijn gepubliceerd, *full-tekst* beschikbaar waren en inzicht geven in het concept radicalisering bij minderjarigen/jongeren.

Deze zoekopdracht leverde 1932 hits op (inclusief dubbele studies), welke aan de hand van titels en abstracts zijn beoordeeld. Studies waarin specifieke deradicaliseringsprogramma's, preventiestrategieën of andere specifieke interventies zijn geëvalueerd, zijn daarbij niet meegenomen. Van de 120 unieke studies die deze eerste selectie opleverde, zijn vervolgens 13 studies geselecteerd die het relevantst zijn voor het duiden van de onderzoeksvraag en het onderhavige onderzoek omdat daaruit een omvattend begrip van het concept radicalisering bij minderjarigen blijkt, in tegenstelling tot studies waarin het verband van radicalisering met één of enkele factoren centraal staat. Studies waarin wordt beschreven dat ze alleen betrekking hebben op jongeren van achttien jaar en ouder zijn daarbij niet geselecteerd. Tot slot leverden de referentielijsten van de geselecteerde studies 3 aanvullende onderzoeken op, waardoor de uiteindelijke selectie bestaat uit 16 studies. Deze studies worden in onderstaande tabel schematisch weergegeven, waarbij een nadere omschrijving van de kernmerken van de studies wordt gegeven (op alfabetische volgorde van de achternaam van de auteur).

-
- 1 Web of Science Core Collection.
  - 2 ProQuest Dissertations & Theses Global en Sociological Abstracts.
  - 3 Academic Search Premier, APA PsycArticles, APA PsycInfo, Criminal Justice Abstracts, eBook Academic Collection EBSCOhost, eBook Collection, eBook Open Access Collection, ERIC en Psychology and Behavioral Sciences Collection.

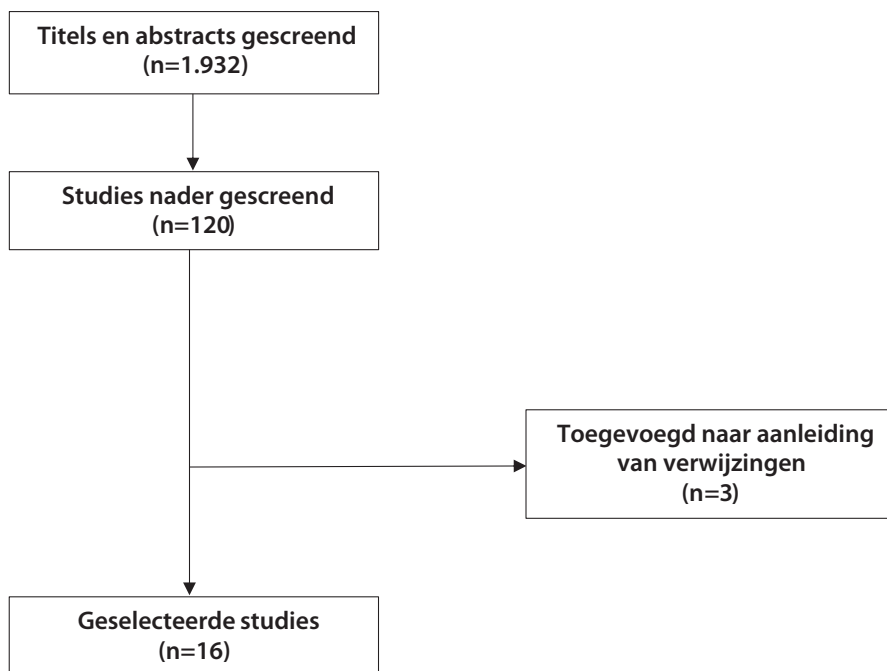
Auteur(s) (jaar)	Titel	Omschrijving en methode	Bestudeerde leeftijd	Vorm	Definitieve radicalisering
Alonso & Delgado (2020)	The Radicalization of Young Jihadi Convicted of Membership of Terrorist Organization in Spain: Analyzing the Pieces of the Puzzle	Analyse van het radicaliserings-proces van vijf minderjarigen die zijn veroordeeld o.g.v. lidmaatschap van een terroristische organisatie, gebaseerd op gerechtelijke rapporten, bronnen van de 'Agency for the Reseducation and Reintegration of Young Offenders' en semigestructureerde interviews met medewerkers van deze organisatie	14-18 jaar	Jihadisme	Niet expliciet beschreven
Beelmann (2020)	A Social-Developmental Model of Radicalization: A Systematic Integration of Existing Theories and Empirical Research	Beschrijving van een sociaal ontwikkelings-model van radicalisering gebaseerd op een integratie van bestaande theorieën en empirische kennis	'Young people'	Algemeen	Extremisme: 'a significant deviation in attitudes and behavior from basic legal and political norms and values within a social system [...] that seek their (at least partial) abolition and replacement' Radicalisering: 'The process by which pat- terns of attitudes and action emerge individually and ontogenetically over the course of development'
Borum & Patterson (2019)	Juvenile Radicalization Into Violent Extremism: Investigative and Research Perspectives	Beschrijving van praktijkobservaties en wetenschappelijke literatuur over radicalisering bij jongeren	'Youth': 12-25 jaar	Algemeen	'the array of processes by which people come to adopt beliefs that not only justify violence but compel it, and how they progress - or not - from thinking to action'
Campelo e.a. (2018)	Who are the European youths willing to engage in radicalisation? A multidisciplinary review of their psychological and social profiles	Systematisch literatuuronderzoek (22 studies) naar de profielen van Europese adolescenten en jongvolwassenen die de radicale islam hebben omarmd	12-25 jaar	Jihadisme	'a process that may lead to terrorist actions' / 'process by which an individual or group adopts a violent form of action, directly linked to an extremist ideology with a social or religious political content that undermines the established political, social or cultural order'
Carlsson e.a. (2020)	A Life-Course Analysis of Engagement in Violent Extremist Group	Verkendend onderzoek aan de hand van semigestructureerde interviews (N=10) naar de routes van individuen naar geweldadige extremistische groeperingen vanuit het perspectief van levensloop-criminologie en narratieve criminologie	16-20 jaar	Jihadisme (N=6), rechts-extremisme (N=3) en links-extremisme (N=1)	Niet expliciet gegeven

<i>Auteur(s) (jaar)</i>	<i>Titel</i>	<i>Omschrijving en methode</i>	<i>Bestudeerde leeftijd</i>	<i>Vorm</i>	<i>Definitie radicalisering</i>
Cherney e.a. (2022)	Understanding youth radicalisation: an analysis of Australian data	Analyse van het radicaliserings-proces van Australische jongeren (N=33) aan de hand van de dataset 'Profiles of Individual Radicalisation in Australia' (openbare bronnen, zoals gerechtelijke documenten)	14-20 jaar (gemiddeld 17 jaar)	white supremacists (N=1), single issue (N=1) en jihadisme (N=31)	'a distinction is often made between radicalisation as constituting beliefs, while violent extremism is the behavioural outcome of those beliefs [...] we use these terms interchangeably as constituting both beliefs and actions'
Emmelkamp e.a. (2020)	Risk factors for (violent) radicalization in juveniles: A multilevel meta-analysis	Meta-analyse van verbanden tussen risicofactoren en radicalisering bij jongeren (25 studies)	Maximale gemiddelde leeftijd van 25 jaar	Algemeen	'Doosje et al. (2016) defined radicalization as "a process through which people become increasingly motivated to use violent means against members of an out-group or symbolic targets to achieve behavioral change and political goals" [...]. It is suggested that radicalization is the first step towards extremism and terrorism'
Koehler (2020)	Violent extremism, mental health and substance abuse among adolescents: towards a trauma psychological perspective on violent radicalization and deradicalization	Theoretische analyse van de potentiële effecten op de mentale en fysieke gezondheid van gewelddadige radicaliserings-processen	'children', 'adolescents' en 'young adults'	Algemeen	Niet expliciet gegeven
Nivette e.a (2022)	Understanding Changes in Violent Extremist Attitudes During the Transition to Early Adulthood	Onderzoek naar de veranderingen in gewelddadig extremistische attitudes tijdens de overgang van adolescentie naar vroege volwassenheid aan de hand van data afkomstig uit een longitudinaal cohortonderzoek in Zürich	17-20 jaar	Algemeen	'Radicalization refers to the gradual process by which individuals increasingly acquire and develop violent extremist attitudes'

Auteur(s) (jaar)	Titel	Omschrijving en methode	Bestudeerde leeftijd	Vorm	Definitie radicalisering
Oppetit e.a. (2019)	Do Radicalized Minors Have Different Social and Psychological Profiles From Radicalized Adults?	Vergelijking van de sociale en psychologische profielen van geradicaliseerde minderjarigen en volwassenen aan de hand van een steekproef van Fransen die zich wilden aansluiten bij ISIS (N=150)	Minderjarigen (N=70): 13-17 jaar (gemiddeld 15,82 jaar) en jongvolwassenen (N=80): 18-40 jaar (gemiddeld 22,32 jaar)	Jihadisme	Niet expliciet gegeven
Oruc & Obradovic (2020)	Drivers of radicalisation of youth in Bosnia and Herzegovina	Onderzoek naar de belangrijkste sociaaleconomische factoren die in verband kunnen worden gebracht met het radicaliseringsproces aan de hand van data afkomstig uit een survey onder 4500 jongeren	15-30 jaar	Algemeen	'the process by which a person comes to support terrorism and forms of extremism leading to terrorism'
Van San, Steckelink & De Winter (2013)	Ideals adrift: an educational approach to radicalization	Onderzoek naar de pedagogische voorwaarden voor de ontwikkeling van extreme idealen aan de hand van interviews met jongeren (N=16) en familie (N=5)	16-25 jaar	'adolescents with various types of extreme ideals, ranging from neo-Nazi and Muslim fundamentalists to squatters and animal rights activists'	'a process of ideals getting adrift'
Schils & Verhage (2017)	Understanding How and Why Young People Enter Radical or Violent Extremist Groups	Onderzoek naar het proces van (gewelddadige) radicalisering aan de hand van semigestructureerde interviews met jongeren (N=12)	Met name 16-24 jaar	Links-extremisme (N=7), rechts-extremisme (N=4) en religieus extremisme (N=1)	'Radicalisation as a process refers to the development of increasingly violent and extremist attitudes. Consequently, in this research we use the term violent radicalisation when referring to the process in which violent extremist attitudes are developed, ultimately resulting in the use of political violence'

<i>Auteur(s) (jaar)</i>	<i>Titel</i>	<i>Omschrijving en methode</i>	<i>Bestudeerde leeftijd</i>	<i>Vorm</i>	<i>Definitie radicalisering</i>
Sieckelink e.a. (2019)⁴	Transitional Journeys Into and Out of Extremism. A Biographical Approach	Empirische studie naar het radicaliseringsproces van jongeren en de rol van de overgang naar volwassenheid hierbij, gebaseerd op interviews in Denemarken en Nederland (N=34) met 'formers' en hun familie over hun levenslopen	'Young people', 'child', en 'adolescent'	Extreem-rechts (N=8), extreem-links (N=2), jihadisme (N=7), en extreme idealen in het kader van dieren-welzijn (N=4)	'when a child or adolescent starts to develop political or religious ideas and agency that are so fundamentally at odds with the upbringing environment's or mainstream's expectations that the relationship with the upbringers or educators becomes at stake'
Van der Valk & Wagener (2010)	Monitor Racisme & Extremisme. In en Uit Extreemrechts	Onderzoek naar de radicaliseringsprocessen op individueel niveau aan de hand van interviews met ex-radicalen (N=12)	12-18 jaar	Extreem-rechts	Niet expliciet gegeven
Verkuyten (2018)	Religious Fundamentalism and Radicalization Among Muslim Minority Youth in Europe	Onderzoek naar religieus fundamentalisme en radicalisering onder moslimjongeren in Europa, gebaseerd op bestaande literatuur en vanuit een sociaal psychologisch perspectief	'Youth'	Jihadisme	'an increasing distrust in the established order and its majority representatives, together with a growing commitment to extreme beliefs, values, and norms of behavior that reject or undermine the status quo'

4 Gebaseerd op het beleidsrapport Sieckelink & De Winter 2015.

**BIJLAGE 2:
OVERZICHT AANGEHAALD ONDERZOEK NAAR DE AANPAK VAN RADICALISERING
IN NEDERLAND**

Deze bijlage moet in samenhang worden gelezen met paragraaf 4.5 en geeft een schematisch overzicht van de daar aangehaalde onderzoeken naar het Nederlandse stelsel van de aanpak van radicalisering (op alfabetische volgorde van de achternaam van de auteur).

<i>Auteur(s)</i>	<i>Jaar</i>	<i>Titel</i>	<i>Omschrijving onderzoek</i>	<i>Aantal onderzochte gemeentel regio's</i>	<i>Methode</i>
Dijkman & Gielen	2021	Pionieren in veranderende complexiteit	Evaluatie van de persoonsgerichte aanpak contraterrorisme, extremisme en radicalisering gemeente Den Haag	1 gemeente	Desk research, interviews met ketenpartners (N=29) en dossieronderzoek (N=30)
Douglas e.a.	2019	Al doende leren. Een evaluatie van de Arnhemse radicaliseringsaanpak	Evaluatie van de radicaliseringsaanpak gemeente Arnhem	1 gemeente	Desk research, enquête onder professionals (N=66), 3 focusgroepen (N=26), interviews (N=12) en een werksessie met vaste deelnemers casusoverleg
Inspectie Veiligheid en Justitie	2017	Evaluatie van het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme	Onderzoek naar de werking van de maatregelen uit het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme in de praktijk	-	Desk research, online enquête onder gemeenten (N=196), bijwonen van casusoverleggen (N=3) en interviews met deelnemers casusoverleg en bestuurlijk verantwoordelijken
De Kleuver, Van Dijk & Ramirez	2017	Zorgelijke signalen. De lokale preventieve aanpak van radicalisering	Onderzoek naar de lokale aanpak van radicalisering, in het bijzonder de rol van politie en gemeente	11 gemeenten, waarvan 3 uitgebreid	Desk research en interviews (N=37)
Nanninga, De Jonge & Valk	2022	Fenomeenanalyse Extremisme Noord-Nederland	Onderzoek naar het fenomeen extremisme in Noord-Nederland in 2014-2022 en de aanpak hiervan	3 provincies	Desk research, interviews met professionals (N=33) en analyse van politiegegevens
Noordgraaf e.a.	2016	Gericht, gedragen en geborgd interventievermogen? Evaluatie van de nationale contraterrorisme-strategie 2011-2015	Evaluatie van de nationale contraterrorisme-strategie 2011-2015	3 gemeenten, waarbij de bevindingen zijn getoetst bij resterende G4-gemeenten	Desk research en interviews met betrokkenen bij het casusoverleg (N=17)
Noordgraaf e.a.	2020	Krachtige lerende netwerken. Samenwerkend leren in inter-organisationele netwerken voor de aanpak van terrorisme en criminaliteit	Vergelijkend onderzoek naar samenwerking en leren rond de aanpak van terrorisme	-	Desk research en interviews met professionals uit de criminaliteits- en terrorismebestrijding en experts (N=47)
Roodnat & Eijkman	2016	Waak voor het stempel terrorist. Lokale professionals over de persoonsgerichte aanpak van (potentiële) extremisten	Verkenning rechtssociologisch onderzoek naar percepties van lokale professionals over effectiviteit van de lokale persoonsgerichte aanpak en rechtsbescherming	-	Desk research en interviews met lokale professionals (N=10)

<i>Auteur(s)</i>	<i>Jaar</i>	<i>Titel</i>	<i>Omschrijving onderzoek</i>	<i>Aantal onderzochte gemeenten/regio's</i>	<i>Methode</i>
Van de Weert & Eijkman	2018	Vroegsignalering van Extremisme? De Lokale Veiligheidsprofessional over Risico's en Duiding bij Jongeren	Verkenmend onderzoek naar de praktijk van vroegsignalering door lokale veiligheidsprofessionals als onderdeel van de lokale aanpak onder de doelgroep adolescenten (tot ongeveer 23 jaar)	15 gemeenten (geprioriteerd)	Interviews met gemeentebesturen betrokken bij de weegploeg (N=15)
Witte & Jacobs	2015	Met brede(re) ervaring de toekomst in. 10 jaar beleid en praktijk van signalering en aanpak radicalisering in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag	Onderzoek naar beleid en uitvoeringspraktijk gericht op radicalisering in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag	3 gemeenten	Desk research en interviews met beleidsmakers en uitvoeringsbetrokkenen

BIJLAGE 3:**GEHANTEERDE ONDERZOEKSMETHODE PRAKTIJKONDERZOEK**

Deze bijlage biedt een nadere beschrijving van de gehanteerde onderzoeksmethode voor het praktijkonderzoek uit hoofdstuk 7. De bijlage moet daarmee in samenhang met hoofdstuk 7 en de daarin beschreven methodologische verantwoording worden gelezen.

Toegang tot en uitvoering van de semigestructureerde interviews

Voor het praktijkonderzoek dat in hoofdstuk 7 centraal staat, zijn 43 semigestructureerde interviews afgenomen met professionals die werkzaam zijn bij organisaties die de aanpak van radicalisering in de praktijk vormgeven. Voorafgaand aan het praktijkonderzoek heeft de Commissie Ethiek en Data van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden het beoogde praktijkonderzoek getoetst op ethisch verantwoord wetenschappelijk handelen en ingestemd met het ingediende onderzoeksvoorstel. Voor het uitvoeren van het praktijkonderzoek is vervolgens waar beschikbaar toestemming voor de interviews bij de betrokken organisaties gevraagd via een formele aanvraagprocedure. In andere gevallen zijn organisaties benaderd via algemene e-mailadressen van de organisaties of via contactgegevens die door andere respondenten zijn verstrekt.

Voorafgaand aan de interviews is aan de respondenten een toestemmingsverklaring gestuurd voor het verkrijgen van *informed consent* voor deelname aan het interview. Twee interviews zijn met twee respondenten tegelijkertijd afgenomen, de rest van de interviews individueel. De interviews zijn afgenomen tussen 5 februari 2021 en 2 maart 2022 en duurden tussen de 39 en 74 minuten. De werkervaring van de respondenten met de aanpak van radicalisering liep op het moment van de interviews uiteen van één tot negen jaar.

De semigestructureerde interviews zijn afgenomen aan de hand van een vooraf opgestelde topiclijst. Elk interview begon met een introductie van het onderzoek en een uitleg over het doel van de interviews, waarbij ook de anonimiteit van de respondenten werd benadrukt. Vervolgens werd de respondent gevraagd zijn of haar professionele achtergrond en huidige functie toe te lichten en zijn de onderwerpen van de topiclijst in een voor dat interview logische volgorde behandeld. De topiclijst die is gebruikt bij de interviews is opgenomen in bijlage 4. Aan het eind van het interview kregen respondenten de mogelijkheid onderwerpen in te brengen die nog niet aan bod waren gekomen of onderwerpen te benadrukken.

Hoewel vooraf niet beoogd, zijn de interviews door de maatregelen tegen de COVID-19-pandemie online via Microsoft Teams afgenomen. Het online afnemen van interviews had een aantal belangrijke voordelen, waaronder een kortere tijdsinvestering van zowel de onderzoeker als de respondenten en het daarmee samenhangende ontbreken van reistijd en -kosten. Nadelen die ten aanzien van de online interviews zijn ervaren,

zien onder meer op het technische aspect van online interviews. Bij een viertal interviews hebben technische problemen ertoe geleid dat deze telefonisch moesten worden afgemaakt. Een ander belangrijk nadeel dat bij het afnemen van online interviews is ervaren in vergelijking tot fysieke interviews heeft betrekking op het grotendeels ontbreken van de mogelijkheid om voorafgaand aan het interview op een meer informele manier contact te maken met respondenten en na afloop het interview gezamenlijk af te sluiten.

Transcripties van de interviews

De interviews zijn opgenomen met een audiorecorder en vervolgens woordelijk getranscribeerd. Zowel de audio-opname als de geanonimiseerde transcriptie zijn, in overeenstemming met een vooraf opgesteld datamanagementplan, versleuteld opgeslagen. De transcripties van de interviews zijn naar de respondenten gestuurd met daarbij de mogelijkheid op- of aanmerkingen door te geven. De meeste respondenten die op het toesturen van de transcriptie hebben gereageerd, gaven aan geen op- of aanmerkingen te hebben. Andere respondenten hebben kleine, niet-fundamentele aanvullingen doorgegeven of aangegeven dat er in de tussentijd dingen waren veranderd. Door het toesturen van de transcripties is daarmee een vorm van *member validation* nagestreefd waarmee de data uit de interviews kon worden geverifieerd.⁵ Tijdens het transcriberen van de interviews zijn aantekeningen gemaakt en zijn belangrijke passages onderstreept. Door het transcriberen van de interviews zijn dan ook eerste verbanden tussen onderzoeksdata gelegd, waarna de interviews nader zijn gecodeerd en geanalyseerd zoals beschreven in paragraaf 7.2.⁶

---

5 Zie ook Boeije 2010, p. 177 en Mann 2016, p. 231-238.

6 Saldaña spreekt in dit verband van 'pre-coding'; Saldaña 2016, p. 20-21. Zie ook Decorte 2016, p. 480-481 en 493.

BIJLAGE 4:
TOPICLIJST INTERVIEWS

1. *Introducerend*
  - Professionele achtergrond en huidige functie
    - Betrokken bij minder- en/of meerderjarigen
    - Locatie
  - Werkervaring
  - Rol respondent bij de aanpak van radicalisering
2. *Radicalisering*
  - Begrip radicalisering
  - Moment ingrijpen
  - Ervaring verschillende vormen radicalisering (jihadistisch, extreem rechts, extreem links, etc.)
    - Relevantie aanpak
  - Verschil minder- en meerderjarigen
3. *Vignetten*
4. *Proces: werkwijze en rolverdeling casusoverleg*
  - Werkwijze voorafgaand en tijdens casusoverleg (stapsgewijs)
  - Besluitvorming inbrengen casus op casusoverleg
  - Beschikbare informatie/delen van informatie
  - Rol respondent bij casusoverleg
  - Aanwezige andere casuspartners
  - Wie stuurt het casusoverleg
  - Verschil minder- en meerderjarigen
  - Doel bespreking minderjarige op casusoverleg
5. *Besluitvorming casusoverleg*
  - Welke maatregelen ter beschikking
  - Hoe worden beslissingen tot de inzet van een maatregel genomen (stapsgewijs)
  - Mogelijkheid tot afwegen/vergelijken van maatregelen
  - Keuze tussen verschillende maatregelen
  - Welke factoren spelen daarbij een rol
  - Op grond van welke informatie
  - Wie beslist/hakt de knoop door
  - Verschil minder- en meerderjarigen
  - Bevoegdheden respondent: werkwijze tot doen verzoek of opleggen maatregel
    - Welke beslissingen waar en door wie
    - Verhouding intern en casusoverleg
  - Casusoverleg: afstemming of beslismoment

6. *Juridische instrumenten (afhankelijk van bevoegdheid respondent)*
  - a. Bestuursrecht (bij NCTV)
    - Voorbeelden toepassing
    - Invulling gronden
    - Welk doel beoogd
    - Verhouding strafrecht en jeugdbeschermingsrecht
      - Andere maatregelen van invloed op keuze inzet bestuursrecht
  - b. Jeugdbeschermingsrecht (bij Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis)
    - Voorbeelden toepassing
    - Invulling gronden
      - Ernstige ontwikkelingsbedreiging
    - Welk doel beoogd
    - Verhouding strafrecht en bestuursrecht
      - Andere maatregelen van invloed op keuze inzet jeugdbeschermingsrecht
  - c. Strafrecht (bij OM, politie, Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen)
    - Voorbeelden toepassing
    - Wanneer mogelijk/welke strafbare feiten
    - Welk doel beoogd
    - Verhouding bestuursrecht en jeugdbeschermingsrecht
      - Andere maatregelen van invloed op keuze inzet strafrecht
7. *Reflectie op de Nederlandse aanpak van radicalisering*
  - Welk doel centraal
    - Verschil minder- en meerderjarigen
  - Verhouding doelen
  - Fundamentele rechten en vrijheden minderjarigen voldoende gewaarborgd
  - Verwachtingen toekomst
  - Good practices
  - Gewenste veranderingen
8. *Overige inbreng respondent*

BIJLAGE 5: VIGNETTEN INTERVIEWS

Tijdens de interviews voor het praktijkonderzoek (zie hoofdstuk 7) zijn aan respondenten twee fictieve scenario's voorgelegd van minderjarigen die worden besproken tijdens een casusoverleg (casus Mira en casus Jordy).⁷ Aan respondenten is gevraagd deze twee fictieve casus door te lezen en hardop te overwegen hoe zij de casus zouden benaderen en wat volgens hen de uitkomst van het casusoverleg zou moeten zijn.

---

7 Aan een aantal respondenten zijn vanwege het ontbreken van ervaring met de casusoverleggen de vignetten niet voorgelegd of is een aangepaste versie gebruikt. In deze aangepaste versie werd de respondent via een collega die aanwezig was bij het casusoverleg geïnformeerd over de casus en werd de vraag gesteld hoe de respondent de casus zou benaderen en wat zijn of haar beslissing zou zijn.

Casus 1: Mira

Mira is zeventien jaar en zit in de eindexamenklas van de havo. Sinds enige tijd maakt de mentor van Mira zich ernstige zorgen over haar. Tijdens de lessen maatschappijleer laat zij zich negatief uit over thema's als het Nederlandse politieke systeem en de rechtsstaat. Ook levert Mira kritiek op de manier waarop in Nederland met moslims wordt omgegaan en spreekt zij veel over het onrecht dat moslims over de hele wereld wordt aangedaan. Mira gaat felle discussies aan met medeleerlingen die het niet met haar eens zijn, leest ze de les over haar interpretatie van het geloof en staat niet open voor tegengeluiden.

Ook haar mentor lukt het niet om met Mira op een positieve manier in gesprek te gaan over haar uitlatingen tijdens de les. Tijdens de meest recente poging daartoe heeft Mira zelfs aangegeven niet langer mee te zullen doen aan de lessen maatschappijleer, omdat daarin alleen maar 'onwaarheden' worden verkondigd. De mentor van Mira neemt gezien haar zorgen contact op met de ouders van Mira. Haar ouders zijn echter recentelijk uit elkaar gegaan en door de vele ruzies en voortdurende conflicten weigeren zij om samen over de zorgen die er bestaan in gesprek te gaan met de mentor van Mira.

Kort daarna komt Mira naar school met een hoofddoek – terwijl ze eerder nooit een hoofddoek op school droeg – en wil ze in verband met haar geloof niet meer meedoen aan de gymles. Het valt de mentor van Mira daarnaast op dat Mira niet meer omgaat met haar vaste vriendinnengroep. In plaats daarvan lijkt Mira veel om te gaan met een jongen van buiten de school (vermoedelijk haar vriendje); op sociale media plaatst Mira veel foto's van hen samen en deelt ze berichten die hij eerder heeft geplaatst. Een aantal van deze berichten bevat foto's en video's waarin steun wordt uitgesproken voor Islamitische Staat (IS). In deze berichten wordt onder meer lovend gesproken over IS, worden IS-vlaggen getoond, zijn strijdlieden en propagandaliieden te horen en worden explosies en gewapende mannen getoond. In één van de video's die Mira deelt, worden moslims expliciet opgeroepen om zich aan te sluiten bij de gewapende strijd in Syrië en Irak.

De mentor van Mira deelt haar zorgen met een aantal collega's en de zorgcoördinator van de school. Er wordt besloten dat de mentor opnieuw een afspraak met Mira maakt om in gesprek te gaan en dat er vervolgens, afhankelijk van haar reactie, zal worden gekeken hoe er verder met de situatie om moet worden gegaan. Als Mira tijdens de afspraak met haar mentor weigert om in gesprek te gaan, besluit de school een melding te doen bij het meldpunt van de gemeente. Mira wordt als casus ingebracht tijdens het lokale casusoverleg.

U neemt deel aan dit casusoverleg. Hoe zou u de casus van Mira benaderen en wat zou volgens u de uitkomst van het casusoverleg moeten zijn?

Casus 2: Jordy

Jordy is vijftien jaar oud en gediagnosticeerd met een licht verstandelijke beperking. Bij de ouders van Jordy ontstaan ernstige zorgen over hun zoon. Jordy loopt vast op school – hij is al meerdere keren van school gewisseld en ook op zijn huidige school kan hij zijn draai moeilijk vinden – en het is voor Jordy gezien zijn licht verstandelijke beperking lastig om een geschikt bijbaantje te vinden en te behouden. Ook zijn meest recente bijbaantje is Jordy kwijtgeraakt omdat hij te vaak te laat kwam en hij moeite had om zich aan de afspraken met zijn werkgever te houden.

Sinds zijn ontslag zondert Jordy zich vaak af in zijn kamer. Jordy blijft steeds vaker thuis van school en zoekt zijn vrienden niet meer op. Ook stopt Jordy met de zoektocht naar een bijbaantje. Het valt de ouders van Jordy op dat Jordy erg teruggetrokken en afwezig is. Zij maken zich daarom zorgen en doen hun best om Jordy te motiveren en leuke dingen met hem te ondernemen om zo meer met Jordy in contact te komen. Jordy isoleert zich echter van zijn ouders en trekt zich nog vaker terug.

Als de vader van Jordy in Jordy's kamer een vlag uit Nazi-Duitsland met daarop een hakenkruis vindt, gaan alle alarmbellen af. De vader van Jordy is er niet gerust op en logt in op de laptop van Jordy. Jordy blijkt lid te zijn van verschillende chatgroepen waarin racistische en antisemitische denkbeelden worden gedeeld, geweldplegers worden verheerlijkt en waarin zelfs wordt gesproken over het ontketenen van een rassenoorlog. In de chatgroepen waar Jordy deel van uitmaakt, worden berichten geplaatst waarin (vuur)wapens worden vergeleken en ziet Jordy's vader foto's voorbij komen waarop leden onder meer de Hitlergroet brengen en spreken over het uitroeien van joden, homoseksuelen en moslims.

Ook Jordy blijkt in een van de chatgroepen een foto te hebben gedeeld. Zijn vader vindt na enig zoekwerk een foto waarop hij Jordy herkent. Op deze foto poseert Jordy voor de vlag met het hakenkruis en heeft hij een mes in zijn handen. Bij de foto heeft Jordy de tekst 'ready to battle' geplaatst. De foto van Jordy kan op veel bijval rekenen in de chatgroep: op zijn foto met bijbehorende tekst wordt door leden uit de chatgroep instemmend gereageerd en enkele leden plaatsen reacties waarin geweld wordt aangemoedigd.

De ouders van Jordy bellen na het zien van de foto in paniek met het meldpunt van hun gemeente. Jordy wordt als casus ingebracht tijdens het lokale casusoverleg.

U neemt deel aan dit casusoverleg. Hoe zou u de casus van Jordy benaderen en wat zou volgens u de uitkomst van het casusoverleg moeten zijn?